

СТЕНОГРАМА

засідання Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері оборони, антикорупційного законодавства України та дотримання прав і свобод людини під час дії воєнного стану

17 липня 2026 року

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вітаю, колег. Вітаю присутніх. У нас колеги народні депутати доєднуються онлайн. Також ми очікуємо на Юлію Яцик, трішки запізнюється. Ми продовжуємо наше засідання. Сьогодні присутні:

Ніжинський Сергій Сергійович – Надзвичайний і Повноважний посол України. Вітаю!

Богданов Юрій Андрійович – селищний голова Рокитнянської селищної територіальної громади. Вітаю! О, добре, дякую.

Балтаг Євген Вікторович – начальник групи соціального супроводу секції цивільно-військового співробітництва штабу військової частини А5001. Вітаю!

Ключко Віктор Вікторович – заступник командира бригади з психологічної підтримки персоналу, начальник відділення психологічної підтримки персоналу Військової частини А5001. Вітаю!

Кульчицький Сергій Федорович – помічник командира бригади, начальник юридичної служби Військової частини А5001. Вітаю!

Бабич Юрій Володимирович – начальник штабу, заступник начальника Головного управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України. Вітаю, пане генерале!

Якунін Андрій Олексійович – начальник Сумського ТЦК та СП. Вітаю!

Ми продовжуємо розгляд питань порядку денного. І я першим запрошую до слова, до дачі пояснень Сергія Сергійовича Ніжинського – Надзвичайного і Повноважного посла України, який виконував обов'язки відповідно

Надзвичайного і Повноважного посла України в Республіці Кіпр в 2025-2026 роках.

Сергій Сергійович, прошу вас зайняти місце в першому ряду.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Дякую. Вітаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Перше я маю зачитати розписку, яку прошу вас підписати. Шановний Сергій Сергійович, як голова комісії, хочу офіційно роз'яснити вам ваші обов'язки та попередити про сувору відповідальність, яку ви несете перед законом і суспільством.

Відповідно до частини першої статті 19 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії та тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» ви зобов'язані давати правдиві показання та пояснення про всі відомі вам обставини, що є предметом нашого розслідування. Попереджаю вас, кожне ваше слово на цьому засіданні фіксується стенограмою та засобами відеозапису.

Згідно зі статтею 384 Кримінального кодексу України, за надання завідомо неправдивих показань комісії передбачено покарання у вигляді виправних робіт, обмеження або навіть позбавлення волі. Будь-яка спроба ввести комісію в оману буде розцінена як перешкоджання здійсненню парламентського контролю.

Згідно зі статтею 385 Кримінального кодексу України відмова від надання показань без законних на те підстав тягне за собою кримінальну відповідальність. Ви маєте право не розголошувати інформацію, яка згідно із законом визнана такою, що не підлягає розголошенню. В папці вам надано для підпису розписку. Своїм підписом ви підтверджуєте, що усвідомлюєте кожне моє слово, розумієте наслідки надання неправдивої інформації та берете на себе зобов'язання говорити виключно правду. Чи ви підписали цю розписку, Сергій Сергійович?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так, шановний пане Голово, підписав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Сергій Сергійович ми можемо перейти одразу до питань або, якщо ви хочете якесь коротке вступне там слово, то можете його зараз зробити або одразу переходимо до блоку запитань і відповідей.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Шановний пане Голово, шановні члени комісії з вашого дозволу хотів би розпочати коротке вступне слово.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да, будь ласка, звичайно. Я тільки вибачаюсь, я хочу попросити журналіста телеканалу «Рада» якось переставити мікрофон, бо я не бачу обличчя нашого Сергія Сергійовича. Тому десь кудись його поставте так, щоб він був не на моїй, да, цій. О, будь ласка, дякую. Це абсолютно нормально.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Дякую. Шановний пане голово, шановні члени комісії це моє перше, мабуть, публічний, перший публічний виступ з моменту написання заяви про звільнення 15 червня. Я нічого не коментував весь цей час тому що залишався на посаді Надзвичайного і Повноваженого посла України в Республіці Кіпр і 11 липня, завершуючи свою каденцію, я тут і дякую за можливість мати виступ.

Перш за все хотів би сказати, що рік тому після указу Президента 21 липня 2025 року на з'їзді послів Міністр закордонних справ Андрій Сибіга чітко заявив дві вимоги до новопризначених послів. Це боротьба з корупцією і нетерпимість до неї та нульова толерантність до алкоголізму працівників дипломатичної служби. В перший же свій робочий день в Республіці Кіпр мене зустрів в алкогольному сп'янінні в повному неадекватному стані один з працівників дипломатичної служби, про що було складено відповідний акт. Через тиждень знову це повторилось і через два тижні знову. Це перше.

І друге...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Про кого йде мова? Давайте одразу, щоб...

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Мова йде про першого секретаря з політичних питань, кадрового дипломата Іващенко Костянтина. Далі...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вибачте, я ще уточнююче одразу питання, бо не всі знають. Перший секретар – це фактично третя особа в посольстві.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Все вірно. Після цього протягом власного проведеного аудиту мною було виявлено, крім відсутності банальних речей від комп'ютерів, паперу, гаджетів і так далі, взагалі незрозуміло, як посольство існувало до цього часу і виконувало свої обов'язки. Ну, і було виявлено «спрут» у діяльності трьох осіб: колишнього посла України в Республіці Кіпр Руслана Німчинського, офіцера безпеки Ярослава Білозьорова, який знаходився в Греції, та так званого почесного консула, на той момент кандидата в почесні консули громадянина Кіпру Еллінаса Христулоса. Даний «спрут», згідно моїх доповідних, перевірки компетентних органів, на мою думку і відповідно до моїх доповідних, які я надсилав міністру особисто, як в рамках ДСК, так і в рамках звичайної робочої переписки, а їх було більше 12 протягом 11 місяців моєї каденції, він заключався в тому, що третя особа, називаючи себе почесним консулом України в Республіці Кіпр, пан Еллінас Христулос був поданий кумом, колишнім послом України в Республіці Кіпр паном Німчинським. Даний кандидат в почесні консули приймав певних громадян через себе та проводив певні операції з надання послуг через посла Руслана Німчинського. Коли мною були виявлені дані факти і були виявлені факти того, що це куми, я звернувся безпосередньо до НАЗК та компетентних органів через МЗС, безумовно, з питанням роз'яснити ситуацію, як мені діяти в даній ситуації, як новопризначеному послу, і чи може після хрестин бути поданий даний кандидат в цілому. Була надана відповідь про те, що дійсно є факт кумівства, є відповідні покази представника ПЦУ в Республіці Кіпр, є відповідні свідки, це все зафіксовано. І було підтверджено той факт, що НАЗК, що дійсно є цей факт, однак ми не можемо штрафувати навіть адміністративним правопорушенням

внаслідок корупційних діянь даного громадянина, експосла України, через те, що пройшов термін давності виявлення даного злочину більше двох років.

Однак це тільки початок даної історії. Повторним була ситуація в тому, що є ряд звернень постраждалих українців та кіпріотів, які звернулись до асоціації правників Кіпру, яка звернулась до посольства про те, що є шахрайські дії, на їх погляд, з боку даного почесного кандидата в почесні консули.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це от пана Христодулоса Еллінаса?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так. І який брав кошти і якимсь чином під інвестиції їх не повертав. Тобто була така схожа «Еліта центр» в Ларнаці, в місті Пілі. І мені, як послу, потрібно було відреагувати безпосередньо публічно розмістити інформацію про те, чи є, якщо є постраждалі громадяни, вони можуть до нас звернутися. Це також ще не кінець історії. Події заключалися в тому, що нами було виявлено, що пан Еллінас перебуває в стані банкрутства. Кандидат в почесні консули. Він видавав себе два роки почесним консулом, не будучи цим почесним консулом, адже по суті протягом цих двох років, видаючи себе за почесного консула, він відкривав банківські рахунки. Було відкрито більше 36 товариств з обмеженою відповідальністю на території Кіпру і були збанкручені. Тобто це, за даними правоохоронних органів, були типові обнальні компанії, які співпрацювали з багатьма різними юридичними особами.

Після мого небажання, після висновків правоохоронних органів і компетентних організацій підписувати угоду, нагадаю, що фінальним завершенням стадії підписання почесного консула є підпис посла України як керівника закордонної дипломатичної установи з даним кандидатом після його перевірки. Ми отримали застереження СБУ, контррозвідки, що даний громадянин є такою особою, яка дійсно шкодить іміджу держави і не потребує підпису. Це теж я доніс в Міністерство закордонних справ.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви це отримали офіційно?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Абсолютно вірно. Я отримав це офіційно на свій же запит щодо даного громадянина. Більше того, з'ясувалося, що в 2017 році в Афінах суд Греції присудив 9 років ув'язнення даному громадянину. Апеляція дала 3 чи 5 років, наскільки я пам'ятаю, і Верховний суд таки дав свій вирок, але в рамках адміністративного правопорушення внаслідок корупційних діянь, згідно мотиваційної частини через оманливі дії слідству щодо продажу інформації трейдерам, наскільки я пам'ятаю, США.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто вся система і в тому числі Верховний суд Греції визнав цього пана винним?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так, є на сайті в публічному доступі Фонду цінних паперів інформація щодо даного громадянина, витяги є безпосередньо і дуже дивно, яким чином офіцер безпеки і попередній пан посол не побачили очевидні явища, чому вони чого вони їх приховали. Але найгірше з цієї ситуації сталося те, що через відмову відповідної співпраці під час свого перебування в Києві два дні на саміті «Буча», ми делегували міністра інфраструктури Кіпру на даний захід. В час моєї відсутності всю ніч телефон був були телефонні дзвінки та смс моїй дружині, яка знаходилась з дитиною на Кіпрі, від даного громадянина, який залякував і казав, якщо я не підпишу...

ГОНЧАРЕНКО О.О. А це коли було?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Це було 31 березня, здається, чи 1 квітня. Почувши цю ситуацію, отримавши скріншоти від дружини, я, безумовно, звернувся в органи поліції в Україні щодо залякування сім'ї посла. І була порушена кримінальна справа за частиною першою статті 129 Кримінального кодексу. На моє прохання міністра особисто захистити мене і відреагувати службовими записками, офіційними листами, ви знаєте, що наші зовнішні листи з закордонної дипломатичної установи завжди заходять на МЗС, навіть, коли ми пишемо в копії те чи інше зовнішнє міністерство. І, як виявилось, що Міністерство

закордонних справ нічого не передавало. Більше того, за цих 12 службових записок жодної службової перевірки не було моїх фактів, які виклав посол відповідно до даної ситуації. Але найгіршим стало не це. Найгіршим стало те, що буквально після візиту Президента в січні місяці на Кіпр, ви знаєте, що Кіпр був головуючим в Раді Європи і на мій погляд, особистий, як на погляд моїх колег, це один був з найкращих результативних головувань для України, адже крім...

ГОНЧАРЕНКО О.О. При тому, що він вважався доволі ризикованим.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Абсолютно вірно. І ми робили все можливе, крім організаційних і проєктних задач, як керівник ЗДУ забезпечення даних делегацій і виконання задач, які, як завжди, були на позавчора, провести ті речі, які не вдавалось ніколи. Це вступ Кіпру до коаліції по спецтрибуналу, це підпис приєднання до коаліції з повернення дітей, чого просто неможливо було добитися попередньо від Кіпру. І крім зовнішньої діяльності, зовнішньої роботи була неймовірна внутрішня боротьба з корупційними діями в Міністерстві закордонних справ.

Більше того, найгіршим стало те, що після телефонних дзвінків державного секретаря pana Олександра Карасевича було чітко вказано мені задачу: або я виконую, призначаю відповідного громадянина, або мене буде відізнано в Україну на декілька місяців для того, щоб приїхав директор департаменту консульської служби пан Каневський та підписав дану угоду.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А за відсутності посла він має право це зробити?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я не володію цією навичкою, не можу це прокоментувати. Однак я сказав, ваше право робити, як ви вважаєте за потрібним. Однак, враховуючи дуже позитивні відгуки і результати нашого посольства, не побоююсь цього слова, мене було залишено на посаді, і ви вже знаєте хронологію: приїзди віцепрем'єрів, приїзди міністрів, президенти, 90 мільярдів в Україні і так далі, і так далі.

І вже, коли була розмова з паном державним секретарем, було чітко зазначено, що це особисте доручення міністра. На моє питання, чи доносили дану інформацію, адже я особисто міністру писав спеціальний зв'язок, давав пояснення, чому цього не можна робити. Більше того, пан міністр, приїжджаючи в перший візит на Кіпр, тиснув мені руку, сказав, що відмінна робота, Президент задоволений вашою роботою, головування відкрито для України, чудові історичні події, чим вам можна допомогти. Я сказав: "Пане міністре, справляємось, дякую. Все, що зараз шкодить іміджу – це кандидатура даної особи, адже, як виявилось згодом, за розслідуваннями Bihus.Info, сім років тому даний громадянин проходив по розслідуванням, ще тоді був генеральний прокурор пан Юрій Луценко та вже покійний пан Євгеній Єнін, стосовно даного громадянина, який фігурував з головою податкової служби Головачем як головний обнальщик Януковича, президента попереднього, на території Кіпр від України. А за словами колишнього...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це оцей пан Христодулос Еллінас?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так. Все вірно. І за словами тодішнього генерального прокурора Юрія Луценка, 70 відсотків коштів, вкрадених в Україні, були саме на Кіпрі. І так виявилось, що ця ситуація привела до того, що ми вийшли, не розуміючи самі цього, на певний слід на цю інформацію. Але найгірше ще чекало далі мене, тому що в мій останній робочий день 11-го числа, я вже...

ГОНЧАРЕНКО О.О. 11-го липня?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. 11-го липня, я не був... Закінчились мої повноваження. І від спеціальних служб, які я не можу зараз назвати публічно, але з Британії, Нідерландів, Польщі та Італії, і відповідно до моїх колег послів, які повністю проінформовані і дуже відслідковують за моєю особистою безпекою і моєї сім'ї, було надано інформацію, що мені терміново потрібно змінювати рейс, тому що мій рейс Київ-Ларнака-Ясси, через який я повертався Wizz Air, авіа,

мене чекала засідка з метою викрадення та помсти за те, що я перекрив певну діяльність даному громадянину.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Давайте зараз, це дуже важлива інформація, давайте трішки...

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Пане голово, і остання теза, я скажу так, що я добрався в Україну 12 числа у супроводі спеціальних підрозділів, в безпеці. Моя сім'я зараз евакуйована і мені загрожує знищення. І я буду вважати, якщо зі мною щось станеться, я це написав в останній свій робочий день міністру, кров за мою ліквідацію буде на руках у пана Сибіги. Якщо він через ті чи інші обставини не зміг захистити мене і мою сім'ю, яка могла бути в жахливих умовах, незрозуміло з ким. І слава богу, що є колеги – європейські партнери, які... не українські спецоргани, а саме вони допомогли мені евакуюватися. Задача була така, щоб я не повернувся в Україну і не давав свідчення і покази. Щоб видати це як зрадник, який втік після звільнення і не повернувся в Україну.

Я хочу нагадати і сказати всьому керівництву МЗС, що нехай я буду перший і останній, але вся країна буде знати про ту корупцію, яка зараз в МЗС, про всі схеми, всі прізвища. Я ніколи не пробачу, як посол України, як громадянин України, жодне фізичне насильство наді мною чи над моєю сім'єю. Те переслідування, яке є, воно тільки сприялося керівництвом МЗС. І це моя єдина зараз нагода попросити охорону і захист від Президента України, якому, на жаль, так і не передали мою службову записку в день мого звільнення, яку я дуже просив передати зі спецзакритою інформацією. Доповідь закінчив. Дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Ну, насправді прозвучали дуже серйозні речі. Давайте ми зараз у всьому цьому розберемося і, власне, для цього ми вас сьогодні і викликали, для того, щоб розібратися в цій ситуації. Давайте з самого початку. Ким ви працювали перед тим, як були призначені послом України в Республіці Кіпр?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я працював радником з питань GR Організації Об'єднаних Націй 5 років, виконуючи доручення ООН по допомозі офісу європейської євроатлантичної інтеграції останні 5 років. Я голова громадської організації UaExperts – Союз експертів по боротьбі з корупцією і також був відповідно позаштатним радником віцепрем'єра з євроінтеграції Ольги Стефанішиної і позаштатним радником Дмитра Валерійовича Лубінця – омбудсмена з прав людини.

Тобто це була дорадча функція в рамках ООН допомагати в реалізації написання законопроектів, зокрема з питань протидії сексуального насильства під час війни, як окремий вид злочину, яким я займався дуже ретельно та доповідав в ООН від держави.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви були тут направлені Україною?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Делегований був Україною та ООН. По суті можна так вважати, просто контракт був інший.

ГОНЧАРЕНКО О.О. У вас був контракт підписаний з ООН?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. ООН, так, так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А хто вам запропонував очолити посольство в Республіці Кіпр?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. З 2016 року моя анкета і іспити були складені ще в дипломатичній академії. Я є в школі молодого дипломата Інституту міжнародних відносин викладачем дипломатичного протоколу і етикету. З 2016 року була пропозиція тодішнього пана Клімкіна, міністра, їхати радником в Хорватію. Потім Дмитро Кулеба пропонував безпосередньо брати участь уже в новому конкурсі. І вже в 2019 році пан Микола Точицький запрошував мене на посаду радника з економічних питань в Брюссель, але тоді було призначення,

пропозиція заступника міністра з європейської інтеграції Міністерства соціальної політики. Я тоді обрав цю лінію кар'єри.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви працювали заступником міністрв?..

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Заступником міністра соціальної політики з європейської інтеграції з 2019 по 2020 рік. Ось. І була анкета і робота з МЗС була, в принципі, в постійно останні 10 років, робота в ООН. Ну, і я випускник кафедри міжнародного публічного права і конституційного університету Шевченка, закінчив з відзнакою. Зараз підчитую семінари, зокрема в школі молодого дипломата.

Тому для мене пропозиція Кіпру була з одного боку, як виклик, як антикорупціонера. І я це сприйняв як дійсно бажання щось змінити, зокрема в МЗС, і довірився міністру повністю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ця пропозиція вам не дійшла від міністра Сибіги?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ця пропозиція надійшла від МЗС, і міністр Сибіга мені зателефонував, каже: «Ось вас було обрано на цю посаду. Чи ви готові?» Я сказав: «Так, я готовий, але через там місяць-два, тому що в мене дружина працює в місті Євросоюзу, і їй треба було закрити буквально організаційні питання що для переїзду в іншу країну».

ГОНЧАРЕНКО О.О. А якого числа ви були призначені указом Президента?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Указ Президента 21 липня, від'їзд на Кіпр.

ГОНЧАРЕНКО О.О. 21 липня 2025 року. Фактично рівно рік тому.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Рівно рік, так, так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І коли ви від'їхали в на Кіпр?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. 2 вересня 2025 року був перший робочий день.

ГОНЧАРЕНКО О.О. 2 вересня. А чи була у вас тоді співбесіда в Офісі Президента при призначенні?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Не було. Чи була у вас співбесіда з Президентом?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Не було. Ідемо далі. Ви вже згадали, що попереднім послом України був пан Руслан Німчинський. Де зараз пан Руслан Німчинський працює?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Пан Німчинський зараз очолює управління з питань НАТО.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В МЗС?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. В МЗС. А до посади на Кіпрі він працював тимчасовим повіреним в Москві довгий час. Разом, спільно з офіцером безпеки, який вже був згаданий мною.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пан Білозьоров?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так, Ярослав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто пан Ярослав Білозьоров і пан Руслан Німчинський разом працювали в українському посольстві в Москві.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Наскільки я знаю, так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А зараз пан Німчинський очолює управління з питань НАТО в МЗС.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. І безпеки, да, в департаменті міжнародної безпеки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Ідемо далі. Ви розповіли про, про історію. Коли, я тоді зараз трішки підсумую, просто, щоб ми могли далі перейти, що по приїзду ви дізналися про ситуацію, коли колишнім послом України на Кіпрі паном Німчинським було ініційовано призначення пана Христодулоса Еллінаса, це громадянин Кіпру (правильно я розумію?), почесним консулом України в Нікосії.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А скільки в нас взагалі почесних консулів в Республіці Кіпр?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Коли я приїхав на сайті числилось три, з яких два взагалі не відповідала дійсності інформація, бо вони вже не були почесними консулами. Де-юре у нас і де-факто тільки один, це пан Фотіадіс, він вже 20 років там, то він де-юре і де-факто є там почесним консулом. Періодично щось допомагає посольству в якості організації певних івентів і все.

А пан Христодулос Еллінас, він виключно був як кандидат, але ще раз кажу, що фінальною, завершеною процедурою, через яку вже можна позиціонуватись і вважати юридично себе і публічно почесним консулом, це

фінальна угода між посольством України та даним кандидатом, адже там фігурує адреса діяльності, бланк затверджений і так далі.

До речі, дуже цікава інформація, що адреса, яка фігурує, в багатьох кримінальних провадженнях, вона є адресою домашньою безпосередньо даного громадянина і за, знову ж таки, на думку правоохоронних органів, це потрібно виключно для того, щоб мінімізувати обшуки і виїмки, адже є багато проваджень на території Кіпру і інших держав, які, в принципі, де цей громадянин фігурує як свідок, як мінімум. І це забезпечить виконання і захист його, як мінімум, чи попередить від тих чи інших дій.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да, якраз я хотів спитати, поясніть, будь ласка, присутнім, нам, ну, ми володіємо більше цією інформацією, але присутнім, глядачам, у нас публічне засідання, чому статус почесного консула може бути потрібний бізнесменам закордонним, чому для них це представляє інтерес отримати відповідний статус? Що це їм дає? Чому вони можуть його прагнути?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ви знаєте, світова практика інституції почесних консулів, вона створена для того, щоб іноземний громадянин, який призначається в нову країну, мав певну підтримку з точки зору контактів, з точки зору реагувань, з точки зору доступу до тих чи інших інституцій, де, не знаючи нову країну, йому потрібно, як мінімум, консультаційні ті чи інші, та чи інша підтримка. Однак зараз інституція почесних консулів в Україні – це виключно потреба в дипломатичних номерах на території країни перебування та наявності так званого посвідчення, яке отримує даний кандидат від Міністерства закордонних справ країни перебування, в даному разі Кіпру, після отримання екзекватури. Тобто це такий документ від нашого міністерства, який визнає перевірку, визнає доброчесність і визнає придатність виконувати ці функції. Однак, на жаль, більшість почесних консулів в Україні – це ...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Почесних консулів України за кордоном.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. України за кордоном. Це, теж дуже цікаве формулювання, тому що не почесний консул Кіпру в Україні, будучи кіпріотом, він почесний консул України в Кіпрі, без володіння мови, без розуміння тих чи інших речей. Але ще ось один факт, який мені згадався, це буквально перед моїм від'їздом на Кіпр до мене підійшов на одному з благодійних заходів в Парковому народний депутат Максим Ткаченко, здається, він керівник Луганського осередку і сказав, що там буде почесний консул, тримайте з ним зв'язок і все у вас буде добре.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Маючи на увазі пана Христулоса Еллінаса?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Звичайно. І так він його, звичайно, представив і назвав прізвище і ім'я. А потім я в процесі своїх баталій в МЗС дізнаюся, що даний що даний депутат телефонував багатьом працівникам і не тільки працівникам, але і в Офіс Президента з метою тиску на мене, щоб я підписав цю угоду. Потім я дізнаюся, що даний що дана комбінація є зрозумілою, тому що дружина пана Еллінаса Христулоса організовувала ряд концертів на території Кіпру, привозила Comedy Woman, привозила Артура Пирожкова, привозила дуже багато російської естради і так далі. Що, в принципі, теж було одним із застереженням, тому що це, по суті, співпраця з російським сегментом.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Привозила зараз вже після початку повномасштабного вторгнення?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так-так. У нас є факти, підтверджені і скріни з соціальних мереж і підтримка, і коментарів в медіа, і так далі. Тобто це публічний факт, який є, це був 23-й рік.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто дружина пана Христулоса Еллінаса займається організацією масових заходів за участю і концертів так званих зірок російської естради на території Кіпру?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Все вірно. На території Республіки Кіпр. Все вірно. І перелік артистів я назвав, вони підтверджені. Положення про інституції почесних консулів прописано на двох сторінках. Воно досить, на мій погляд, недовуге. Друге, тому що воно, говорить про репутацію, про імідж, але досить в загальному. Немає чіткої вимоги. Коли я доповідав, до речі, про дане питання під час свого перебування в Києві в кінці березня Службі зовнішньої розвідки про даний інцидент і просив теж захисту, мені було повідомлено про те, що, одним з директорів департаменту, не хочу називати, про те, що станом на зараз у даного громадянина судимості немає і це питання не є тим, про яке я говорю, як перебільшення і тим, яке має сенс. Я говорив про наслідки і говорив про те, що приносить дана взаємодія і що посол не може бути втягнутий в будь-які корупційні схеми, мафіозні схеми.

Ви не забувайте, що Кіпр поділений на дві частини. І окупований Кіпр, він на ньому дозволяють перетинати кордон не тільки на дипломатичних номерах, а на інших.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Більше того, я своїм наказом внутрішнім заборонив пересуватись працівникам дипломатичної служби на окуповану територію, посилаючись на повагу до суверенітету держави, до якихось європейських спільних цінностей. Однак той самий пан Іваченко написав на мене службову і дав пояснення, що він періодично приїжджає туди з метою відпочинку і з метою зняття стресу. Я не знаю, про що йде мова, але дана службова зафіксована і таким чином даний громадянин визнав факт постійного перебування, не постійного, а періодичного перебування на окупованій території. Що для мене, як для посла, це неприйнятно і неповага, це те саме, що громадянин Кіпру зараз поїде відпочивати в Крим.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Погоджуюсь з підходом, але давайте ми продовжимо розмову для того, щоб розібратись в ситуації. І так ви приїжджаєте в Республіку Кіпр, ви дізнаєтесь, ви нам пояснили, що фактично, я зараз так сформулюю, для кіпрського бізнесмена це може бути таким певним імунітетом від можливого якихось переслідувань кримінальних.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. При цьому на території Кіпру.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да, на території Кіпру. Елементом певного там покращення своєї репутації, скажімо так, використання певних, практичних благ у вигляді використання дипломатичних номерів на автівці. Тобто все це може бути метою, чому людина прагне отримати безпосередньо цей статус. Ви дізнаєтесь, що пан, що справа пана Еллінаса в процесі, правильно?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Все вірно. Вам доповідає про це хтось співробітників посольства?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Доповідають співробітники посольства. Ми дивимось наявність консульських патентів і бачимо, що їх немає. Ну, тобто по суті все, що в нас є, це подання попереднього посла на дану кандидатуру в МЗС. І відповіді немає. І тільки коли я приїхав, як новопризначений, почався неймовірний тиск, щоб я це підписав. Дуже дивно, чому раніше попередній посол цього не зробив спільно з керівництвом МЗС і чому так горіло підписати це чужими руками, але факт залишається фактом.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І чи була у вас зустріч з паном Христулосом Еллінасом?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Була зустріч перша, коли я оголосив 30 вересня перший з'їзд з діаспорою на Кіпрі, знайомство посла з діаспорою. Він прийшов з дружиною говорив, потиснув руки. Його дружина є Наталя Еллінас, так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вона гречанка?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ні, вона українка, яка тут...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Його дружина українка?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так, його дружина українка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Та сама дружина, яка організовує концерти російських зірок?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Все вірно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, вона етнічна українка, була громадянкою України колись? Чи є зараз?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Вона є зараз громадянкою України. Я не знаю, чи є в неї інші паспорти, але...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Наталя Еллінас її звати. Так, і вони приходять на з'їзд діаспори...

НІЖИНСЬКИЙ С.С. І представляються як почесні консули. Як почесний консул Христо Еллінас.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Представляються вам чи публічно?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Публічно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Публічно.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я без імен тоді ще заявляю офіційно діаспорі, що шановна діаспора, як новий посол запевняю вас, що жодних корупційних діянь на території посольства чи залучення посольства чи їх працівників в будь-які схеми при мені неможливо в цілому. Тому всі заяви, які пов'язані з почесними консулами, які ви не бачите на сайті, вони не існують. Ми робимо стейтмент відповідний.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Викладаєте його на сторінці...

НІЖИНСЬКИЙ С.С. На сторінці в соціальній мережі сторінки посольства, де інформуємо про деталі і дані про ті правила, про які є, говоримо і посилаємось на інструкції і про положення стосовно почесних консулів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так. А чи були у вас ще зустрічі з паном Еллінасом?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. На території Кіпру він постійно намагався не просто зі мною зустрітися, а він намагався підсилати різних третіх осіб. Як бачите починалося залякування, починалося...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи пропонував пан Еллінас вам неправомірну вигоду?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Пан Еллінас не мав навіть можливості до мене підійти і всі треті сторони, які від нього підходили, були, в принципі розвернуті в іншу сторону для того, щоб дати зрозуміти, що я навіть не буду говорити на предмет якихось потенційних ризиків. Тому що ви називаєте, що Кіпр є досить відомий з точки зору санкційної політики. І ми дізналися, що є комунікація даного громадянина з паном Злочевським, який в розшуку. А який колишній міністр...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Довкілля, охорони довкілля.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так-так. І наскільки я знаю даний громадянин теж до мене підсилав людей, з якими я не захотів вступати в контакт, тому що розумів, що щось потрібно. Але найгірше – це захист усіх персональних даних і переписки, які володіє МЗС. Після того, як я направив ряд службових, правоохоронними органами Кіпру було надано інформацію, що, здається, у 2024 році, я це виклав у своїй доповідній, пан Іващенко, перший секретар з політичних питань, був затриманий поліцією у компанії, в ресторані з паном Злочевським.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зараз це дуже важлива інформація. І ми зараз обов'язково про неї поговоримо, але давайте перед цим я хочу просто завершити. Ви сказали, що пан от Христодулос Еллінас почав передавати вам погрози. Я хотів вас спитати, коли це почалося і що конкретно це означає? Яким чином він погрожував вам і через які засоби чи там... Ну, в общем, поясніть нам, будь ласка.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Як правник, перш за все, з юридичної точки зору погрози я можу кваліфікувати виключно як докази, коли приходять смс з погрозами дружині вночі, якщо твій чоловік не підпише, то будуть у вас проблеми. Я ці...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Не підпише консульський договір?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Не підпише угоду зі мною, то будуть то у вас будуть проблеми. Ну, це найнижчий рівень будь-якого бандитизму, лякати сім'ю, тим паче, коли в під час своєї відсутності в Україні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. На Кіпрі. В час вашої відсутності на Кіпрі.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так-так, далі почалися прямі погрози від представників МЗС. Спочатку...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Хто конкретно погрожував?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Назвемо це дипломатичною погрозою державного секретаря пана Олександра Карасевича, який примушував...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це діючий державний секретар Міністерства закордонних справ.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так-так. Який підтвердив мені, що це дійсно сумнівне рішення, підтвердив мені про те, що це дійсно проблемне питання і дійсно відмова щодо призначення даного громадянина була завантажена в один із днів в Аскоді, в електронний документообіг. І вранці з якоїсь причини о 8:30 ранку міністр відмінив свій підпис.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто він, міністр вже підписав, а потім свій підпис відкликав?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. За ніч. І це мене ще більше здивувало, тому що якби ми надіслали відповідну ноту МЗС Кіпру, це ще більший був би скандал і позор. Тому що у нас йде головування, ми відкриваємо перший кластер, і я думаю, що ми б його не відкрили, якби цей скандал був ще на початку лютого, коли це все почалося.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пані Юлія, будь ласка.

ЯЦИК Ю.Г. Можливо, я поставлю питання, на які ви вже відповідали, я трошки перепрошую за запізнення. Але скажіть, будь ласка, а ці почесні консули, вони переходять у спадок наступному послу чи все ж таки проходять повторно перевірку перед призначенням від там, певних правоохоронних, можливо, органів, іншу якусь перевірку на доброчесність?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ви знаєте скоріше всього у спадок, тому що як такого терміну немає. Єдине, що кожен рік в грудні місяці почесний консул подає звітність, що він зробив спільно з посольством, які реагування він проводив під час війни, наприклад, і які економічні, культурні заходи він робив не тільки з посольством, а в цілому. Але, як я вже сказав, культурні заходи він робив з дружиною для інших осіб. І я його не бачив на жодній офіційній делегації, працівники посольства це підтвердять, ні під час візитів Президента, ні під час візитів віцепрем'єра Качки, ні під час візиту Андрія Івановича Сибіги, які були по три візити кожен був і це були дуже досить серйозні візити для того, щоб почесний консул зобов'язаний бути, як мінімум, присутній на цих заходах.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, будь ласка з інформації з відкритих джерел пан Еллінас притягувався у 2009-2015 роках афінським судом за шахрайські дії і отримав умовний строк. Чи відома вам ця інформація?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, вже пан...

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так, я повторю про те, що за даними моїх запитів до правоохоронних органів різних країн, ми отримали підтвердження, що суд першої інстанції... Там була ціла група осіб і даний громадянин був один з них. Йому було присуджено в першій інстанції 9 років, в другій інстанції чи 3, чи 5 років адвокати відстояли його інтереси і Верховний суд Афін призначив 20000 євро штрафу внаслідок корупційних діянь за оманливі дії слідству, які привели до таких наслідків.

ЯЦИК Ю.Г. А чи повідомляли ви про таке кримінальне минуле цього консула в Міністерство закордонних справ? Чи будь-кого...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Він консулом не був. Кандидати у консули.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Шість. Ні, він навіть не був кандидатом у консули тоді. Це шість раз я повідомляв, в мене є шість службових записок. Я вам можу їх всі передати, якщо у вас немає. Я вам можу передати всі мої службові підписані електронним ключем. Прошу.

ЯЦИК Ю.Г. В які органи ви подавали?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. У нас ми подаємо спочатку... Можете це все передати, всі документи. Там є багато моїх службових переписок щодо застережень, щодо верифікації, щодо тієї чи іншої інформації. Там, правда, без додатків, але їх можна дістати в електронному вигляді. Я повідомляв усі правоохоронні органи, але спочатку ми пишемо на МЗС як на центральний апарат, і в копії безпосередньо ставимо СБУ, СЗР, НАБУ і так далі.

І на моє питання держсекретарю, то який результат моїх службових листів, він сказав, що ми не проводили службове, немає в цьому необхідності.

І коли вже я отримав погрозу і попередження від правоохоронних органів інших держав і підтримку моїх послів, колег там, які допомагали з моєю евакуацією, я зрозумів, що правоохоронна система України мене не те, що не підтримала, вона не допомогла захистити моє життя і членів моєї сім'ї.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пані Юлія. У вас є ще питання?

ЯЦИК Ю.Г. Я так розумію, це вже заява про те, що вам надходять погрози і було відкрито провадження.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. В тому числі там і заява про те, що відкрита кримінальна справа. Я інформую державного секретаря ще 1 чи 2 квітня, подивіться, яка там дата, я вже не пам'ятаю. І з того моменту жодних рухів не було ні захисту. Нагадаю, що наше посольство, в мене було вже два напади на автомобіль службовий від громадян Росії там. Це досить специфічна країна

роботи і так званий KPI роботи послів, наприклад, в африканських країнах, в європейських, в острівних, вони абсолютно різні.

Я вважаю, що під час головування ми зробили і можливе, і неможливе для України. Однак внутрішній фактор корупційних діянь всередині МЗС – це неможливо для майбутнього будь-якого дипломата. І зараз, коли я своїм студентам в Інституті міжнародних відносин розповідаю про особливості дипломатичного протоколу, на жаль, вони будуть слухати мої факти, які сьогодні представлені, я їх завжди стимулюю йти в МЗС, йти в громадську раду, йти в молодіжну раду МЗС. Але чесно, після того, що зі мною сталося, дуже важко щось взагалі говорити і стимулювати когось.

ЯЦИК Ю.Г. От скажіть, будь ласка, окрім кримінального провадження в Греції, за знову ж таки інформацією з відкритих джерел, він отримав також адміністративні санкції від кіпрського фінансового регулятора за надання недостовірної інформації під час розслідування щодо його компанії. От відповідно, ну, є такі два сигнали, да, два таких червоних прапорці. Можливо, Служба безпеки, можливо, Служба зовнішньої розвідки надає якусь попередню, можливо, довідку, характеристику щодо особи цієї. Будь-якого кандидата. Були такі інформації від правоохоронних органів надходили до Міністерства? Відомо вам?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так, на мій запит в Департамент контррозвідки СБУ було надіслано за підписом директора департаменту та вже діючого заступника СБУ застереження не призначати даного громадянина у зв'язку з верифікованою інформацією. Дану інформацію я надіслав в СЗР та безумовно, в МЗС. Офіцер безпеки, про якого я зазначив, сказав, що він не знав цієї інформації, але не зважаючи на це, все одно подав інформацію, як та, яка не є засторогою до призначення.

Більше того, на запит народних депутатів україно-кіпрської дружби, які засиляли запит, я ознайомився позавчора з відповіддю, що надіслало МЗС на запит громадської організації «Парламент матерів», були підтверджені факти

моїх застережень в цьому листі. Тобто МЗС визнає, що посол України застерігав, говорив, зазначав, але нічого не відповів щодо причин призначення і щодо причин чи не призначення. Але найгірше те, що і досі я в свої очі не бачив оригінали консульського патенту. Це той вид документів дипломатичної служби, де оригінал підписів повинен передаватися в МЗС Кіпру від України. Я їх не бачив в очі. У нас є тільки копії, які були надіслані і переслані нами відповідно до наших зобов'язань як посольства.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Давайте повернемося. Ви вже зазначили, але давайте більш детально. Колишній посол України в Республіці Кіпр, пан Німчинський, ви стверджуєте, що він і пан Еллінас є кумами.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. На підставі чого ця інформація?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ми зробили запит в безпосередньо представництво ПЦУ в і Ларнаці, і ми отримали на бланку відповідь-підтвердження. Ми отримали...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Хто кого хрестив?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Німчинський хрестив... Еллінас хрестив дітей Німчинського. Більше того, за моїми даними і досі дружина пана Німчинського проживає в сусідньому будинку з паном Еллінасом в місті Піла біля Ларнаки і вивчають двох дітей в британських школах. Ну, можливо, у пана Німчинського на посаді начальника управління є зарплата, яка дозволяє йому вивчати двох дітей, тому що є дійсно обмеження фінансові і це дійсно є певним теж одним корупційним ризиком, якщо даний громадянин оплачує це навчання.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви припускаєте, що пан Еллінас оплачує навчання дітей пана Німчинського, який зараз займає посаду начальника управління з питань НАТО Міністерства закордонних справ України на території Республіки Кіпр.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Все вірно, це мої припущення, які базуються виключно на показах правоохоронних органів, які безсумнівно моніторять, хто де проживає, хто здійснює запити. Більше того, що сім'я експосла і досі не здала ID-карти. Таким чином використовує дипломатичні ID-карти на місці в своїх приватних інтересах.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Сім'я колишнього посла України Німчинського...

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Мені не передавали жодним листом.

ГОНЧАРЕНКО О.О. ... після повернення самого посла пана Німчинського в Україну з ним в Україну не повернулась, залишилась на Кіпрі і залишила і не передала вам ID-карти відповідні.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Все вірно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це вже само по собі є порушення. Наскільки я розумію. Давайте ідемо далі. Ви вже згадали про те, що пан Іващенко, яку посаду пан Іващенко займає?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Перший секретар з політичних питань.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Він і зараз займає цю посаду?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ні, через ряд інших службових і актів всієї команди посольства ми домоглися відкликання даного громадянина в грудні місяці.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В грудні минулого року?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. 25 року. Він повернувся в Україну і знаходився в резерві в розпорядженні десь три місяці і, наскільки я знаю, місяць тому його було підвищено на посаду радника, перший секретар – радник з політичних питань в цьому ж департаменті, де пан Німчинський працює начальником управління НАТО.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ага, тобто він пішов в це ж управління до pana Німчинського працювати з підвищенням.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пан Іващенко, ви почали говорити про його зв'язок з колишнім міністром охорони довкілля паном Злочевським. Ми на цьому зупинилися і тоді, будь ласка, якщо можна, про це детальніше.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Знову ж таки, в рамках фактів. Розумієте, ви от ми займаємося євроінтеграційними процесами, ведемо переговори, кластер, а паралельно відбувається оці події, які просто дискредитують і роблять певну корозію всередині посольства. Але ми робимо відповідні запити і дізнаємося інформацію від правоохоронних органів Кіпру про те, що був інцидент, про який посольство не повідомило МЗС, коли pana Іващенко було затримано в ресторані спільно з паном Злочевським...

ГОНЧАРЕНКО О.О. На території Республіки Кіпр.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Республіки Кіпр при передачі 10 000 євро. Хто кому передавав? Злочевський, наскільки я розумію, передавав Іващенко для того, щоб той, можливо, передав ще комусь. Це факти...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Хто їх затримав?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Поліція Ларнаки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Обох затримала?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ну, вони були на місці. Я не розумію, я не володію інформацією, бо не бачив кримінальну справу, бо Кіпр – це досить специфічна країна щодо надання певної інформації. Однак даний інцидент ми виклали в службовій записці, як працівники, і надіслали в МЗС.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вибачте, у вас є якесь письмове підтвердження цього затримання? Як ви отримали, чи це ви отримали оперативним шляхом?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Це оперативним отримали оперативним шляхом і зробили запит з проханням МЗС зробити, скажемо так, певний запит в рамках міжнародно-правової допомоги.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А самого пана Іващенко на той момент, коли ви це дізналися, він ще працював в посольстві, чи вже ні?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Це якраз десь ось був грудень, здається, коли він вже від'їжджав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви з ним особистої розмови на цю тему не мали, чи мали?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я з ним мав, він уникав від розмов і від відповідей. Я його намагався попросити його дати пояснення, він каже: «Ну, це був інцидент, але то старе, це, мов, не моя справа». Тому якось так.

Але ми це безумовно за зафіксували, передали і найгірше те, що дана інформація пішла через відповідні канали, закритими каналами дана інформація, адже це все-таки дуже серйозний факт корупційних проявів. І на наступний же день певні бізнес-кола приходять з моїм же роздрукованим листом і кажуть, що МЗС України уже надіслало оточенню вищевказаних осіб і очікують, тобто передадуть привіт за цю інформацію. Тобто... І це майже...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Давайте тут, давайте тут, це важливо, тому давайте бізнес-кола – це хто?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Бізнес-кола – це люди, які представниками є Торгової палати на Кіпрі, Кіпру, представниками Торгової палати на Кіпрі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це громадяни Кіпру?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Це громадяни Кіпру, так. І вони приходять, показують мій же лист, який в рамках ДСК, який засекречений з інформацією з деталями, кажуть: «Це ти писав?». Кажу: «Да. Звідки воно у вас?». «Так воно ходить по всьому Кіпру».

І із того, що я побачив по роздруківки мого листа, це точно не мій вихідний номер, це вихідний номер центрального апарату. Тобто жодного захисту моїх листів не було.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи вам відомо, чи ці ви ці листи направляли тільки на МЗС, чи там копії були на НАБУ? Бо це ж корупційні діяння?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Безумовно, всі заяви, які ми направляємо, ми ставимо в копію і просимо повідомити компетентні органи за належністю. Це завжди ця фраза стоїть в листах. В деяких ми ставимо, а в деяких, якщо вони по ДСК, воно автоматично перевіряється певним офіцером безпеки і далі вже за належністю справляється. Направляється.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, ну, чи відомо вам, чи дійшла ця інформація до НАБУ?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ні, невідомо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Будь ласка, я прошу секретаріат комітету одразу відмітити собі звернення на НАБУ щодо цієї інформації окремо і перевірки цього факту відповідно до пана Іващенко. Пан Іващенко – це діючий сьогодні працівник Міністерства закордонних справ на посаді радника-посланника.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. В департаменті міжнародної безпеки управління НАТО.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ми окремо звернемося в НАБУ щодо перевірки цього факту. І так, по відносинах. Чи пояснював вам пан Іващенко взагалі свої відносини з паном Злочевським?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Він нічого не пояснював. Більше того, він майже через день був в алкогольному сп'янінні. Страхова компанія відмовилася його страхувати. Ми це теж повідомляли.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви повідомляли про це службовими записками, доповідними, що він зловживає алкоголем?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Абсолютно. Він навіть написав службову записку, що мене зупинила поліція, я показав дипломатичний паспорт і мене відпустили. Це є чітка фраза його в службовій записці.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зупинила поліція за підозрою в керуванні автівкою в алкогольному сп'янінні.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так. Це теж він визнав в своїй же службовій записці, яку ми зафіксували і направили безпосередньо в кадри. Це оцей перелік службових і його ж особистих підтверджень від відвідування окупованих територій до алкогольного сп'яніння і решти подій було все відображено в службових і передано в МЗС.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи вам відомо, чи в МЗС було проведено службове розслідування по діях пана Іващенко?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Наскільки я знаю, не були проведені жодні дії.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пан Іващенко прийшов працювати в посольство України в Республіці Кіпр разом з паном Німчинським. Як це відбулося? Чи це...

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я не готовий сказати, бо мене тоді не було.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

Ідемо далі і давайте ми повернемося до розмови про наступне. Також з тих матеріалів, які ми бачимо, що на консульську посаду в Республіці Кіпр була призначена донька адвоката Фоміна. Я правильно зараз формулюю?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Є переможець конкурсу на посаду консула, штатну одиницю в ЗДУ Кіпр з прізвищем Фоміна, здається, Інна чи Ірина, не пам'ятаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А чи є вона донькою адвоката Фоміна?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Треба перевірити факти, але не виключаю цього. Думаю, так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я нагадаю, що адвокат Фомін представляє сьогодні інтереси Андрія Єрмака.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так, якщо її по батькові як, то можливо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто цю інформацію треба перевірити. Як сталося, що значить виграла конкурс? Конкурс де відбувався? В місті Києві?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Дивіться, процедура заключається в наступному. Є переможці конкурсу, які проходять законодавство, мовознавство і надаються кандидатури для посла для того, щоб він виставив оцінки. Було чотири, наскільки я пам'ятаю, переможця для відбору самого посла. Один був, здається, продавець Мегамаркету, другий – патрульний поліцейський.

ГОНЧАРЕНКО О.О. На посаду консула?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так. Третій...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вам надіслали продавця Мегамаркету, поліцейського?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Патрульний поліцейський. Третій, здається, мебельний магазин, продавець, і четвертий юрист з прізвищем Фоміна. Незважаючи на те, що...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви вбачаєте в цьому, що це було спеціально підібрано так, щоб вибору не залишалося і щоб ви могли обрати тільки юриста з прізвищем Фоміна?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ну, по-перше, я виставив всім чотирьом кандидатам нуль балів і офіційно направив лист, тому що для мене дуже важливо було

запрошення по внутрішньому конкурсу працівників МЗС, тому що робота консулом – це одна з найважчих робіт в закордонній дипломатичній установі. Адже це повинна бути особа, яка володіє інструкцією нотаріату, безпосередньо Віденською конвенцією, тобто зовнішній кандидат на першу посаду – це дуже ризикований, скажемо так, момент. Тому я всім виставив нуль балів з проханням переглянути можливість.

Але, наскільки я знаю, то мене не дослухались і надіслали переможця.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вона вже приїхала працювати в Республіку Кіпр?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Наскільки я знаю, кандидат проходить стажування. Я не володію інформацією, що зараз.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А поясніть нам, будь ласка, тобто будь-хто може прийняти участь в конкурсі на консула?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Якщо, якщо внутрішній кандидат...

ГОНЧАРЕНКО О.О. У продавця мегамаркету, поліцейського навряд чи є дипломатична чи юридична освіта.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Важко мені щось коментувати, пане голово. Я єдине можу сказати, що по процедурі спочатку подають кандидати з внутрішнього конкурсу. Це з офісу євроінтеграції чи МЗС, чи офісу президента. Якщо ніхто не подає і конкурс з якихось причин не відбувся, оголошується зовнішній конкурс протягом місяця. Подаються анкети і коли йде відбір анкет, починається доступ до іспитів. Проходять іспити, подають послугу на затвердження. Посол погоджується чи не погоджується, але фінальне слово все одно за центральним апаратом.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви з кимось обговорювали в центральному апараті це конкретне призначення?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ні, не обговорював ні з ким.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

Які у вас відносини з міністром Сибігою? Були відносини, я так розумію, зараз, напевно, вони не дуже добрі.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ви знаєте, були, звичайно, робочі відносини, була довіра, була віра в зміни, в антикорупційну діяльність, в його бажання виконати чотири «П» – порядність, професійність, патріотизм, це принциповість, як він зазначив. Однак після подій, які мені досі невідомі, з яких причин пан міністр прийняв відповідне рішення стосовно призначення, чи йому так доповідали, чи йому дали таку інформацію, мені невідомо. І на мої дзвінки, смс-повідомлення він абсолютно не відповідав з лютого місяця.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто з лютого місяця ваш контакт з міністром перервався?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так, єдина була зустріч на зустрічі міністрів закордонних справ «Гімніх» 27-го квітня, здається, коли був з'їзд міністрів закордонних справ в Лімасолі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви розмовляли з ним там?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так, я розмовляв.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І що він вам сказав? Пояснив, чому він, ну, не контактує з вами, що відбувається?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Він мене уникав, не хотів спілкуватися, незважаючи на виконання моїх протокольних задач і доручень в рамках організації його ж зустрічей, обідів, вечерь офіційних і так далі. Єдине, що ми з ним, я коли його проводжав в аеропорт, я задав питання: «Пане міністр, може якісь є зауваження до моєї роботи чи пропозиції?». Він сказав: «Вами президент задоволений, ви все робите вірно». Я сприйняв це абсолютно позитивно, і він полетів. Це була одна фраза.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це було 27 квітня.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так. І після цього, з точністю до навпаки, почалася ще більша атака психологічна, юридична, щоденні запити стосовно призначення почесного консула і так далі, і так далі, що завершилось тим, що я вимушений був написати заяву і, на жаль, отримати коментарі від...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Написати заяву про звільнення з посади?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Про звільнення з посади через вказані причини, які я написав. Це щодо доручень, які шкодять іміджу держави. Бо далі виконувати повноваження просто було неможливо, особливо після закінчення головування, яке ми, слава богу, завершили.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А коли завершилось головування?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Головування завершилось де-юре 30-го червня, однак офіційно ми вважаємо це 15-те червня, тому що це якраз відкриття першого кластеру, це якраз був анонс про відкриття і вже, скажемо так, кіпріоти перенесли фінальний тиждень закриття в Брюссель.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А до цього, до лютого місяця як часто у вас відбувалася комунікація з міністром, як часто?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. В основному комунікація відбувалася з державним секретарем.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Паном Карасевичем?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Паном Карасевичем. Все решта...

ГОНЧАРЕНКО О.О. А після лютого місяця ви продовжували комунікувати з паном Карасевичем?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Звичайно, я ж йому повідомляв безпосередньо про відкриття справи, повідомляв про перевірки. Всі листи, які я направляю як керівник закордонної дипломатичної установи на пана державного секретаря, безумовно. За належністю в інші компетентні органи.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Чи були вказівки від міністра чи від пана Карасевича вам, які не стосувались ваших прямих обов'язків?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Були певні організаційні питання, які не стосувались до мене і членів команди, зокрема від його охорони, які демонстративно приходили з його костюмом і казали, попросуйте, погладьте і зробіть. Я сказав, що ми відмовляємося від цього, ми не туристична фірма і не обслуговуючий персонал. Ми люди з вищою освітою, які приїхали допомагати Україні. Є послуги, які можуть бути. Можливо, це образило охорону, можливо, вони це теж доповіли міністру. Це певний був певний конфлікт. А так позиція залишається так само, ми виконуємо представницьку функцію держави, у нас є свої задачі і свої виконання. Все решта – це не стосується роботи.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Розкажіть, будь ласка, про історію про збір генераторів для тернопільської лікарні.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. У нас дійсно була нарада послів і доручення міністра стосовно важливості збору генераторів для Тернопільської області, чи Збараж, чи Здолбунів (я не пам'ятаю, де знаходиться ця лікарня) щодо потреби в генераторах. На телефонний дзвінок одного з наших працівників напрямку в цю лікарню, запитати, яка ж потреба, яка ж сама вимога в цих генераторах, було сказано, що не надсилайте нам ці генератори, бо їх кількість зашкалює. Там всі коридори в цих генераторах. Навіщо ви возите в Тернопіль, коли є інші міста, які потребують цього. Але, ви знаєте, тут питання не скільки в зборі, бо все-таки це блага мета, мета в іншому, чи питання в іншому, що зараз, коли відбувається з'їзд послів, він зараз перенесений на 1 серпня 2026 року, міністр поставив задачу публічно всім: або ви привозите по 10 генераторів кожен, як посол, і ставите і привозите їх в МЗС, або вважаєте, що не виконали свою роботу.

Я вибачаюсь і, можливо, я закінчив ну, може це якась тернопільська школа дипломатії, може це інші якісь протокольні підходи, але я можу домовитися з різними виробниками, але ставити КРІ послу привозити 10 генераторів, я вважаю, що це низько. І це не є задачею посла. Задача посла домовитись за 1000 генераторів на розподільчі центри. Нагадаю, що ви мене запитували до призначення, чим я займався, то однією також з функцій до багатьох інших повноважень було представництво української діаспори Чикаго в Україні фонду Help Heroes of Ukraine, де ми на 72 мільйони доларів допомогли напрямку ЗСУ в 23-му – 24-му роках, закупивши дуже багато всього по собівартості Сполучених Штатах і робили все можливе, щоб без корупції даний товар зайшов і попав потрапив на розподільчий центр ЗСУ, СЗР, ГУР і так далі, щоб допомогти нашим хлопцям.

Але ставити задачу або 10 генераторів, або ви не виконали задачу, я вважаю, що це не рівень Міністерства закордонних справ. Дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ми перевірили інформацію по пану, зараз прямо оперативно, по пану Фоміну. Якщо мова йде про адвоката пана Андрія Єрмака,

в нього донька є Оксана. Ви не пам'ятаєте ім'я цього консула, як про яку ви говорили?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Не пам'ятаю, треба подивитись резюме.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Ідемо далі. І так, ви написали заяву про звільнення. Коли це було?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. 15 червня я написав заяву про звільнення і заслав її електронним документообігом через Аскод. І буквально через пару годин я отримав неймовірну критику від одного з ресурсів медіа, якому ж я давав двічі коментар стосовно результатів головування на Кіпрі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це яке?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Це Укрінформ. Стосовно того, що вони процитували МЗС, не посилаючись, незрозуміло хто.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Укрінформ – це державне інформаційне агентство.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так. Про те, що посол відкликаний через безініціативність, інертність і провал головування «Кіпр для України».

На мій погляд, це не відповідає дійсності, воно принижує не мою, а роботу всіх абсолютно працівників дипломатичної служби, які брали участь в питаннях України, що під час головування на Кіпрі. І вважаю її необґрунтованою, і вважаю, що МЗС, як мінімум, повинно вибачитись за ці слова, адже тут мова йде якраз про репутацію.

Я нічого не коментував на ці повідомлення, однак я думаю, що з сьогоднішнього дня я буду захищати свою честь і гідність в суді.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Є... Я так розумію, що є указ Президента про ваше звільнення з посади посла.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. 20, здається, 6-го червня Президент підписав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Він, цей указ наданий відповідно до вашої заяви про звільнення чи ініційований Міністерством закордонних справ за провал в роботі?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Невідомо. Саме тому я хочу, щоб МЗС абсолютно дало чітке роз'яснення. Я звернувся до ряду громадських організацій, народних депутатів, щоб МЗС дало і мені відповідь, що ж стало причиною, яка є причина. Але процедурно всередині, для того, щоб повернутися, є політичний документ, указ Президента, а є внутрішній вже, згідно трудового права процес, де посол повинен протягом місяця повернутися в Україну, провести протокольні заходи з прощання з послами, місцевими органами влади і так далі.

Однак мені навіть цього не дали зробити, мені дали 5 днів на виїзд. Я ознайомився з наказом 6-го червня.

ГОНЧАРЕНКО О.О. 6-го липня.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. 6-го липня і 11-го я вже, повинен був від'їжджати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В пресслужбі МЗС була заява, що міністр МЗС 10-го червня вніс подання Президенту з пропозицією відкликати вас у зв'язку з відсутністю суттєвих результатів у роботі та провалами просування національних інтересів України під час кіпрського головування. Ви бачили цю інформацію?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я не бачив цей документ. Я дуже хочу на нього подивитись, чи він відповідає дійсності. Хочу подивитись, як він пройшов електронний документообіг. Але найцікавіше те, що я теж, почувши цю

інформацію, зателефонував державному секретарю Олександру Карасевичу. Він сказав, що, пане Сергію, міністр особисто займається вашим питанням, я навіть не бачив ніяких чуток, ніякого документа, про який ви говорите, адже те, що заявив заявило МЗС як мінімум повинні мали бути мене як ознайомити або показати цей документ.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А перед цим пан Карасевич вам також говорив, що призначення пана Христодулоса Еллінаса це, безпосередньо вимога і вказівка міністра закордонних справ Сибігі?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Абсолютно вірно. І він це чітко говорив під час частих постійних телефонних розмов в неробочий час, дуже пізно і підкреслював це неодноразово, що підписуйте, навіть, якщо ви маєте на це право не підписувати, бо у вас будуть проблеми.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Для себе ви знайшли, чому, в чому причина, чому такий був тиск на вас по призначенню цього пана, прям, ну, це це...

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я думаю ви знаєте, я думаю, що, не розуміючи ще сам цього, я перейшов і перекрив, можливо, дороги і потоки певній групі осіб, де пан Еллінас фігурує. Починаючи від колишнього голови податкової Головача, який де пан Еллінас фігурує, як особа, яка задіяна під час виводу коштів за кордон, закінчуючи тих чи інших потоках, про які я, можливо, не знав.

Однак, як людина, яка за фахом є юрист-міжнародник, яка починає свою роботу за аудиту, я не міг розпочати свою роботу без виявлення цих фактів, тому що підписавши цю угоду, я наражав і себе на небезпеку все одно, і працівників, і був би втягнутий в ті чи інші мафіозні угруповання, від яких я відмовився до комунікації і співпраці. І саме за це, на мій погляд, і йде це переслідування, яке привело і змусило мене написати заяву, щоб не брати участь у цих корупційних схемах.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я правильно вас розумію? Ви просто хочу, щоб почути вашу чітку думку. Тобто ви вважаєте, що причиною такого бажання все-таки призначити пана Еллінаса на посаду почесного консула України в Республіці Кіпр є корупція?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я вважаю, що це основна причина, і це зло, яке повністю пронизано МЗС. Моя історія – це одна з багатьох історій, які зараз ви можете почути серед багатьох дипломатів. Більше того, МЗС, на мій погляд, повністю пронизано шпигунами Росії. Це факти, які говорять про те, що та чи інша інформація, яка заходить в МЗС, вона відразу потрапляє не в ті руки і монетизується абсолютно іншими людьми і іншими структурами. Робота в МЗС стає небезпечною, молодь звільняється, 90 відсотків дипломатичних працівників протягом війни не повернулися в Україну. Це теж говорить про те, що є певний страх і переслідування, а не боязнь «бусифікації», як говорять. Це саме якраз про це йде мова.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто, вибачте, 90 відсотків, за вашими даними 90 відсотків дипломатичних працівників після завершення відрядження в тій чи іншій країні перебування...

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Протягом війни не повернулись в Україну.

ГОНЧАРЕНКО О.О. ... повномасштабної війни не повертаються після цього в Україну.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Не повертаються в Україну.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Мова йде взагалі про всіх, чи про чоловіків виключно?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. В більшості мова йде про всіх.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І ви вважаєте, що причиною цього є корупція і, можливо, російська агентура безпосередньо в МЗС?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Абсолютно. Ви розумієте, коли, наприклад, працівник дипломатичної служби має алкогольне сп'яніння, його дуже легко завербувати, йому дуже легко за алкоголь передати ту чи іншу інформацію, злити ті чи інші дані на флешки, на носіях електронних. І це не потребує великих вливань. І ми протягом війни бачимо по прикладу інших державних установ, що ці факти є.

Я впевнений, що є, що деякі вищезазначені особи, але зараз без прізвищ, про які я вже сьогодні зазначив, вони працюють на ГРУ Росії. І я дуже прошу принагідно перевірити факти вищезазначених прізвищ компетентні органи України, адже уже ці факти перевіряють компетентні органи моїх колег-послів, які повністю висловили підтримку щодо моїх заяв. Це посол Голландії, Польщі на Кіпрі, Італії та Великої Британії. Вони вже звернулися до правоохоронних компетентних органів своїх країн щодо цих фактів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Перевірка прізвищ – це прізвище Сибіга, Карасевич, Німчинський? Іващенко?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Це експрацівники закордонного представництва України на Кіпрі до мого призначення, які працювали в Москві. На мій, на мої припущення.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ті, які працювали в Москві. Так. Ну це дуже серйозне звинувачення.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Це моє припущення. Думка, яка...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це дуже серйозна річ. Ми безумовно звернемося в усі... Стенограма нашого засідання буде передана в усі відповідні органи з відповідною вимогою від тимчасової слідчої комісії провести необхідні перевірки і проінформувати нас про їхні результати.

Але давайте повернемося до питання корупції. Ви сказали пронизана все МЗС. Чи я правильно вас розумію, що якщо пронизана все МЗС, то про це має знати і закордонних міністр справ Сибіга, ну, до вчорашнього дня міністр.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Абсолютно вірно. Більше того, що коли посол напряду доповідає міністру про той чи інший факт, як мінімум повинна бути реакція, на мій погляд. Якщо посол України на Кіпрі чи в іншій дипломатичній установі за кордоном потрібен для того, щоб бути втягнутим в якісь мафіозні кола, розбірки, групи і так далі, ну, це... і експертиза посла не має жодного значення, як і його підпис, ну, тоді мені точно не в цьому МЗС працювати. Я не хочу цього. Я закінчив юридичний факультет з відзнакою і є прикладом для моїх студентів. Я не хочу брати участь у цих корупційних схемах.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви згадали корупційні схеми. Я так розумію, що одна з них, ну, яку ми, власне, основна, яку ми сьогодні обговорюємо, це продаж посад почесного консула, фактично, про те, що ми зараз говоримо, України в тій чи іншій закордонній країні. Які ще корупційні схеми в МЗС або ви знаєте, або ви підозрюєте?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я можу сказати те, що я підозрюю, тому що, спілкуючись з багатьма дипломатами, розумієте, 90 відсотків дипломатів знаходяться в умовах в певному полоні, тому що коли дипломат перевозить свою сім'ю за кордон, віддає дитину в школу, у дитини знаходяться друзі, з'являється житло, побут, дуже важко його змінювати рідше, ніж за чотири роки, як це відбувається в моєму випадку. Але навіть це в моєму випадку не зупинило змінити це, тому що я розумію, якщо я один раз підпишу, завтра буде ще другий раз, третій, четвертий і п'ятий. І багато послів, на жаль, на це погоджуються. І

оце в цьому є проблема, тому що знаходження в тих чи інших реаліях, воно теж впливає і побут на ті чи інші рішення послів. І не прийняти, наприклад, певну вимогу, це дійсно є неймовірний виклик.

Стосовно додаткових потенційних ризиків, це, безумовно, ризики призначення на посади. Ризики призначення на посади категорії Б, зокрема, перших секретарів, других секретарів і навіть адміністративні посади, такі, як завгосп, бухгалтер. В кулуарах і в стінах МЗС ви можете почути різні цифри. Ви можете почути різну інформацію.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Які, наприклад?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я не можу коментувати чутки. Я люблю говорити фактами і доказами, але я знаю те, що є ціла система незрозумілих кадрових рішень, які приймалися за словами багатьох осіб в МЗС саме за хабарі і за неправомірну вигоду. Я не буду...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто фактично зараз йде мова про те, що ви підозрюєте, що посади категорії Б, а саме це перший секретар, другий секретар посольства, які призначаються міністром закордонних справ, правильно?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Які призначаються державним секретарем безпосередньо відділом кадрів, проходять відбір. Так, і адміністративний персонал – це...

ГОНЧАРЕНКО О.О. А хто остаточно ставить там підпис? Міністр чи державний секретар?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Категорія Б – державний секретар. До генерального консула ставить державний секретар. Посли безпосередньо політична посада.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, посли – указом Президента. Це перший, другий секретар. І що є, на вашу думку, є практика продажу цих посад за гроші?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Йдуть певні кулуарні домовленості, про які, можливо, знають, як часто люблять вживати кадрові дипломати. Мені, як людині, яка дипломат, але не МЗС, зовсім неприйнятні ці схеми, тому, ну, я вам поясню навіть банальний приклад. Службовий автомобіль нашої дипломатичної установи на Кіпрі має пробіг 220 км. Він уже в тому стані, що жодна делегація не може туди сісти навіть. Коробка передач зламана. Дев'ять років автомобілю. Є бюджетні кошти для того, щоб отримати ті чи інші автомобілі. Я пишу три службові записки стосовно того, що прошу оновити автомобіль через наявні кошти, тому що в мене головування Кіпру, і я повинен бути один в переліку тих ЗДУ, де дійсно це потрібно. Це не туристична фірма, але це постійна робота делегації. На що мені мій завгосп каже, що говорив з департаментом, департамент сказав, треба це питання по-іншому вирішувати і тоді ви станете пріоритетом. Ну, це нормально? Це зовсім ненормальна історія і ненормальна атмосфера. Це міністерство, яке потребує тотального очищення, тотального оновлення іншої сфери дипломатів. Або зараз, або ніколи, повірте мені. Дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пані Юлія. Будь ласка.

ЯЦИК Ю.Г. Скажіть, будь ласка, чи володієте ви інформацією, яка приблизно кількість українців на Кіпрі, ну, наприклад, станом на той рік вашого перебування на посаді?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Звичайно, я можу сказати, що до війни було обліковано в консульському департаменті Міністерства внутрішніх справ близько 4000 до війни українців, а станом на момент завершення моєї місії 24836 громадян України, які мають статус тимчасового захисту, і приблизно ми оперуємо цифрою 33000 громадян України.

ЯЦИК Ю.Г. Це ті, які не стали на облік?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Це ті, які мають подвійне громадянство, це ті, які це моряки, це особи, які мають шлюби... Вибачте, які мають змішані шлюби, коли громадянин Кіпру і громадянка, наприклад, України. І вони не стають на облік, вони вже ідуть по своїй процедурі.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, будь ласка, поясніть мені, бо я не зовсім розумію, в чому сенс надавати статус почесного консула громадянам Кіпру, а не українцям, які там проживають, наприклад? Ну, які також можуть лобіювати інтереси, представляти українську діаспору в різноманітних заходах приймати участь?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я думаю, це питання треба адресувати міністру. Я не можу коментувати це питання.

ЯЦИК Ю.Г. Зрозуміло. Дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Давайте завершимо. І так, ми дійшли хронологічно. 6 липня ви ознайомлюєтесь з указом Президента офіційно про ваше звільнення з посади посла. Вам дають 5 днів на повернення.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це офіційно якимось листом вам саме 5 днів чи це усно?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Витяг з наказу. Мені дали витяг з наказу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А цей наказ теж підписаний державним секретарем?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І там написано, що у вас є 5 днів на повернення, що не є звичною практикою, зазвичай це є 30 днів.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Взагалі все, що зі мною сталося, це є незвичною практикою у всьому світі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, у вас є 5 днів, відповідно до 11 лютого ви маєте вилетіти.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. 11 липня.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви берете квиток на літак Ларнака-Ясси.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Для себе чи з родиною?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. З родиною.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вибачте, скільки у вас дітей?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Одна дитина, 6 років.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Одна дитина, 6 років. Тобто ви берете три квитки: собі, дружині і дитині.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так, бо в наказі прописані так само і дружина, і дитина. Після купівлі квитків я інформую МЗС листом, що я взяв квиток на такий рейс і інформую вас, що я буду пересікати кордон такого-то числа.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви мали пересікати кордон з Ясс, ви планували їхати в Молдову?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. О 22:15 я повинен був з Ларнаки вилетіти і прибути о 00:55 в Ясси, Румунія.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І далі як планували з Ясс добратись до Києва?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Добратися перевізником звичайним таксі чи маршрутне таксі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А є маршрутне таксі між Яссами і Києвом?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ми беремо в інтернеті.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, тобто послуги транспортні послуги.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Послуги транспортні, так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Через територію Республіки Молдова, напевно.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Мабуть. Я ніколи не не був в Яссах, тому...

ГОНЧАРЕНКО О.О. І так і не побували цього разу, я так розумію.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. І немає бажання зараз вже теж.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І далі ви берете ці квитки, ви відправляєте відповідне повідомлення в МЗС. Що відбувається далі? Ви повідомляєте про ваш від'їзд своїм колегам послам Нідерландів, Польщі, ви згадали, Великобританії, на Кіпрі?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ні, вони не знають мого від'їзду, але вони мені телефонують приблизно о 6 вечора і кажуть разом з певними компетентними органами Кіпру і кажуть: «Пане посол, планується викрадення».

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли вам вони телефонують?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Приблизно о 6-7 вечора в день відльоту.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто буквально за 3-4 години до відльоту?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Да, за 5 годин кажуть: «У вас планується засідка»

ГОНЧАРЕНКО О.О. 11 липня.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. 11 липня. Планується засідка щодо викрадення вас і залякування.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вони вам телефонують разом чи кожен окремо?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Кожен окремо. Кожен окремо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Посол Великобританії на Кіпрі, посол Нідерландів на Кіпрі і посол Польщі на Кіпрі?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Пане Голово, дозвольте в рамках безпеки по-іншому відповісти на це питання. Скажемо так, вони стали тими колегами-дипломатами, які допомогли мене проінформувати про певну загрозу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, добре. Вони передають вам цю інформацію. Що далі робите ви?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Певні групи передають цю інформацію спільно з органами. Мені кажуть: «Терміново змінюй маршрут». Я інформую посла Польщі пана Марека Щепановського про те, що...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Посла Польщі в Республіці Кіпр?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Про те, що я планую через Польщу, прошу допомогти стосовно безпеки. Прилітаючи в Польщу, я прилетів в Варшаву.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви берете рейс на Варшаву, міняєте рейс?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так. Я лечу LOT на Варшаву і вилітаю один...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Того ж вечора 11 липня?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Це вже 12-го в 3 ночі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В 3 ночі. Цієї ночі фактично.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Мене супроводжує наш співробітник посольства, саджає на рейс. Зараз він тимчасово повірений.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як його прізвище?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ломако Владислав. Ми долітаємо до Варшави, а далі по дорозі я інформую одного з працівників Офісу Президента і прошу його захистити і допомогти мені в пересуванні, законному переміщенні в Україну, адже моя сім'я була евакуйована в іншу країну.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви летіли, зараз важливо, ви летіли з родиною в Варшаву?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так, до Варшави.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Потім з Варшави...

ГОНЧАРЕНКО О.О. В Варшаві ви розділилися? Ваша родина...

НІЖИНСЬКИЙ С.С. В інше місце полетіла.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Не їде в Україну? Ну, я не питаю куди, але не в Україну?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Не в Україну. Вони мені віддали дипломатичні паспорти і ID- карти, щоб я протягом 10 днів здав в МЗС, безумовно, згідно положення.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ви їдете в Україну?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. А я їду, пересікаю кордон.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вас супроводжує до кордону польсько-українського польські спецслужби?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Пане Голово, дозвольте зараз не відповідати на це питання. Мене супроводжують певні служби. І потім в Україні супроводжують інші служби.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви перетинаєте кордон, вас зустрічають на кордоні інші служби, вже українські?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вже українські служби є, і вони вас супроводжують до міста Києва?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Служби про мої маршрути були також повідомлені деякі в Україні, і вони були проінформовані, що нашу сім'ю супроводжують. Потім ми пересідали в інші автомобілі і так далі, і так далі, і так далі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви добираєтесь до Києва 12 липня приблизно коли?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. О 3 ночі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. О 3 ночі ви вилітали, тобто десь добу це все займає, цей весь процес?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви вже 13 липня фактично опиняєтесь на території України?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так, але перетнув кордон з Ларнаки безпосередньо 12-го.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А 13 лютого ви вже безпосередньо доїжджаєте до міста Києва?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Що далі відбувається? Ви приходите в Міністерство закордонних справ?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я ще не був в Міністерстві закордонних справ. Я переживаю за свою безпеку, тому що я розумію, що після ситуації, яка сталася і з сенатором Гремом, і з тим, що зараз відбувається в Україні, є певні ризики. Саме тому мені було надано охорону, з якою я теж сьогодні присутній на даному засіданні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вам була надана охорона державними органами України? Я не питаю ким, ну, але України?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Український, України.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Українськими, однією з українських спеціальних служб?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І зараз вони вас охороняють?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви сьогодні на початку звернулися до Президента, де ви сказали, що ви звертаєтесь стосовно охорони. Так у вас вона тепер є, виходить?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ви розумієте, під час мого пересування через кордон, це була одна спецоперація. Знаходження, перебування на території України і мінімізація мого ураження і ліквідації – це інші структури, інші задачі. Але для того, щоб вони були системними доки загроза не мине, треба безумовно певні

доручення вищих органів влади. На жаль, МЗС мене не чує, але я сподіваюся на порятунок від Президента.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи ви, з 13 липня, сьогодні 17, пройшло чотири доби. За ці чотири доби ви були в якихось українських органах, чи ви були в прокуратурі, чи ви писали заяву в НАБУ, чи в СБУ, чи або в інші наші правоохоронні органи?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я можу сказати, що я комунікую і дуже активно співпрацюю з правоохоронними органами України, про які ви зазначили.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так. давайте ми ще по декількох питаннях пройдемося перед тим, як можливо, ще колеги поставлять, додадуть питання.

Ви згадали про те, що вам була інформація, що на вас і вашу родину очікувала засідка в Яссах, по вашому прильоту в Ясси.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви володієте інформацією, чи правоохоронні органи Румунії проінформовані про це, чи вони вживали якихось дій щодо недопущення злочинів чи затримання якихось осіб?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я особисто не інформував правоохоронні органи Румунії, тому що я терміново змінив маршрут і проінформував правоохоронні органи і компетентні органи Польщі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви не знаєте, чи була відповідна інформація передана румунським?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я не знаю цю інформацію, це треба звертатись, мабуть, до наших...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, оця засідку і ці можливі дії, на вашу думку, були організовані тим самим Христодулосом Еллінасом?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Абсолютно вірно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як ви думаєте, хто міг йому в цьому допомагати? Бо це ж, територія абсолютно іншої держави вже.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Розумієте, важко сказати, враховуючи вищевказану інформацію та велику кількість задіяних осіб в цьому «спруті», але враховуючи інертність і безвідповідальність щодо безпеки посла керівництва Міністерства закордонних справ, вважаю їх так само співучасниками злочину стосовно мене. І вважаю їх...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Давайте конкретних, пана міністра закордонних справ Сибігу?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я вважаю, що якщо щось зі мною станеться, вона буде повністю на руках міністра.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви вважаєте, що пан міністр знав, що на вас планується засідка?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Думаю так.

Це було бажання помститися за принципову позицію не співпрацювати з тими контактами, про які я говорив, і втягнутися в абсолютно іншу роботу, яку я повністю відштовхую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Скажіть будь ласка, чи відоме вам таке прізвище Куницький М.П.? Куницький – консул Молдови в Вінниці. Чи ви колись стикалися з таким паном?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Можливо, хтось є в Фейсбуці.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, тобто так ви, так ви не пригадуєте?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Добре. Є ще момент в протоколах НАБУ, так званих плівках Міндіча. Я його зачитаю: «Цукерман повертається до приміщення і говорить з Михайлом Давидовичем Цукерманом. Цукерман, два брати Цукермани розмовляють. І так.

Цукерман: ти не йдеш на полседьмого?

Михайло: іду.

Цукерман: да.

Михайло: нет, чего?

Цукерман: я не хочу, чтоб ты пересекался.

Михайло: с кем?

Цукерман О.Д.: с теми, кто ко мне приедет на 18:30.

Михайло: я с Чернышовым должен пересечься.

Цукерман О.Д.: для чего? Чернышов написал, что мы опоздаем.

Михайло: на сколько?

Цукерман О.Д.: что опаздывает, придут они.

Михайло: ну хорошо.

Цукерман: он не будет говорить с тобой по делу. Я по делу.

Михайло: я не Миша, не трогай меня, у нас не получится.

Цукерман О.Д.: не получится? А я таким образом, так я его сюда зову, мы там будем сидеть группа. А кто должен быть? Говорю:, Электроник, ты, Сибига, Чернышов и везут поляка.

Да, хто ещё?

Цукерман: всё.

Михайло: думаєш, хватит?

Цукерман О.Д.: да.

Михайло: мы сегодня, мы сядем, Электроник на 18:30 к Кабмину, у Вали закончим, приеду за 15 минут.»

Вам щось говориться, ви щось знаєте про можливі зв'язки Цукермана, Міндіча з паном Сибігою?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Не знаю, тому що, як я вже зазначав, у мене не було прямого контакту з міністром з лютого місяця.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ще одне питання. Останнім часом є, відбувається гучна справа про замах на бізнесмена Вадима Єрмолаєва. З тої інформації, що ми маємо, пан Вадим Єрмолаєв має громадянство Республіки Кіпр. Чи ви ж володієте цією інформацією? Що ви знаєте про обставини набуття громадянства Кіпру паном Єрмолаєвим і про можливу його діяльність на території Республіки Кіпр?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Це дуже резонансна справа не тільки в Україні, але і на Кіпрі, тому що не було жодних медіа, які б не писали про замах, не було жодних медіа, які не говорили про вбивства, про Монако, про казино, про решту, але жодного контакту з ним, жодного контакту з інформацією стосовно навіть його громадянства, я не володію взагалі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи ви знайомі з паном Єрмолаєвим?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Не знайомі.

Пані Юлія, чи є у вас якісь додаткові питання?

Сергій Сергійович, чи є у вас якісь додаткові звернення, заяви, оголошення, які ви хотіли б зараз зробити?

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Я перш за все хотів би повторити прохання до Президента забезпечити охорону мені і моїй сім'ї. І зробити все можливе, щоб продовжувати роботу на дипломатичній ниві без корупційних чи інших мафіозних схем, про які я вже зазначав.

І по-друге, я б хотів би подякувати моїм друзям і послам України в Республіці Кіпр, послу Польщі, послу Британії.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Послам не України, а послам...

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Послу, послам Нідерландів на Кіпрі, Польщі, Італії і Британії за те, що допомогли мені в безпекових питаннях, щоб я міг зараз бути тут присутнім і публічно говорити про те, чого так не хотіли мого приїзду сюди в Україну деякі представники, про яких я вже зазначав.

Тому дякую вам і за допомогу і за підтримку України. Незважаючи на все, продовжуйте підтримувати Україну. Переможемо!

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пані Юлія хотіла сказати.

ЯЦИК Ю.Г. Дякую. Ну, на жаль, юридичних підстав надавати вам державну охорону немає і я думаю, що саме у зв'язку з цим вам відмовлять у цій заяві. Проте ця ТСК...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це рішення може бути прийнято в ході розслідування кримінальної справи.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тому ми якраз, я думаю, від імені тимчасової слідчої комісії маємо про це говорити.

ЯЦИК Ю.Г. Великі сумніви, але у нас ТСК набула такої популярності, що у нас дивляться Олексія Олексійовича військові, і от прямо в режимі реального часу вони вам запропонували свою допомогу у цілодобовій охороні. Тому обговоримо.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Щиро дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да, ми готові за необхідності зв'язати, але ми перше, що ми зробимо, я звертаюсь до секретаріату, враховуючи терміновість цих питань, ми звернемось сьогодні в відповідні органи про те, що ви дали відповідні свідчення і про те, що ви просите про державну охорону, ми безпосередньо звернемось до них і будемо просити відповідного реагування термінового на це. Ну, а далі, безумовно, має бути розслідування. Все, що ви сьогодні сказали, насправді має... Наша тимчасова слідча комісія не має можливості прямо тут і зараз перевірити ці факти, але те, що ви озвучили, є надзвичайно серйозними звинуваченнями. Ну, це має надзвичайно велике і суспільне значення, і величезну загрозу для національної безпеки України.

Тому все це буде передано в відповідні органи. Ми будемо далі слідкувати за розвитком цієї ситуації. Я думаю, що ми уже можемо оголосити про виклик pana Сибіги на засідання тимчасової слідчої комісії, на наше продовження засідання, коли це буде відбуватися в місті Києві. Також pana Карасевича. Ми будемо підіймати ці питання і запрошувати їх сюди для дачі пояснень.

Ну, і відповідно, повторюю, що все, що ви сьогодні сказали, буде передано у відповідні правоохоронні органи з вимогою провести необхідні дії, перевірки і з метою відповідного реагування.

Така справа не може залишитися не те, що без уваги, а без вичерпних відповідей українському суспільству, тому що це є надзвичайно важливо.

Я дякую вам, і ми з вами далі на зв'язку.

НІЖИНСЬКИЙ С.С. Дякую. Слава Україні!

ГОНЧАРЕНКО О.О. Героям слава! Дякую.

Ми переходимо далі і в нас наступне питання, яке ми будемо сьогодні розглядати, це ситуація про резонансне вбивство братів Мосейчуків села Калинівка Рокитнянської селищної територіальної громади Київської області.

В нас присутні є представники 155-ї бригади. Також в нас присутній начальник штабу, заступник начальника головного управління ВСП Збройних сил України генерал Юрій Володимирович Бабіч. Також в нас присутній селищний голова Рокитнянської селищної територіальної громади і саме з вас, Юрію Андрійович Богданов, ми почнемо опитування. Прошу вас, Юрію Андрійовичу, зайняти місце в першому ряду. Дякую.

І на початку я хочу зачитати вам розписку, яку ви маєте зараз підписати і передати нам. Шановний Юрію Андрійович, як голова комісії, хочу офіційно роз'яснити вам ваші обов'язки та попередити про сувору відповідальність, яку ви несеєте перед законом і суспільством.

Відповідно до частини першої статті 19 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» ви зобов'язані давати правдиві показання та пояснення про всі відомі вам обставини, що є предметом нашого розслідування. Попереджаю вас, кожне ваше слово на цьому засіданні фіксується стенограмою та засобами відеозапису.

Згідно зі статтею 384 Кримінального кодексу України за надання завідомо неправдивих показань комісії передбачено покарання у вигляді виправних робіт, обмеження або навіть позбавлення волі. Будь-яка спроба ввести комісію в оману буде розцінена як перешкоджання здійсненню парламентського контролю.

Згідно зі статтею 385 Кримінального кодексу України відмова від давання показань без законних на те підстав тягне за собою кримінальну відповідальність. Ви маєте право не розголошувати інформацію, яка, згідно із законом, визнана такою, що не підлягає розголошенню.

В папці вам надано для підпису розписку. Своїм підписом ви підтверджуєте, що усвідомлюєте кожне моє слово, розумієте наслідки надання неправдивої інформації, берете на себе зобов'язання говорити виключно правду. Ви підписали цю розписку? Дякую.

Скільки років ви є селищним головою? Я вас попрошу зайняти, напевно, оце крісло, аби там було все добре чути з тим мікрофоном. Повторіть, будь ласка, відповідь на моє питання.

БОГДАНОВ Ю.А. *(Не чути)*

ГОНЧАРЕНКО О.О. У нас працює мікрофон, пані Катерино? Може там треба ввімкнути оцей... Просто постукайте пальцем по ньому, може ми зрозуміємо зараз. Дякую.

БОГДАНОВ Ю.А. Працює, дякую.

Шановний пане голово, Олексію Олексійовичу, шановні члени тимчасової слідчої комісії, я сьогодні маю честь представляти Рокитнянську селищну територіальну громаду і хочу повідомити, що на території Рокитнянської селищної територіальної громади відбулася досить надзвичайна резонансна подія, а саме в селі Калинівка, яка переросла, на превеликий жаль, у страшну трагедію.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви працюєте, ви були обрані селищним головою коли?

БОГДАНОВ Ю.А. Я був обраний селищним головою у 2020 році.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це в перше?

БОГДАНОВ Ю.А. Ні, я працюю з 14 року.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви були вперше обрані селищним головою в 2014 році. З тих пір ви вже 12 років селищний голова.

БОГДАНОВ Ю.А. Да. Втретє обирався Рокитнянським селищним головою.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А в село Калинівка входить в склад Рокитнянської селищної громади?

БОГДАНОВ Ю.А. Так, село Калинівка входить у склад Рокитнянської селищної територіальної громади, а саме до Старостинського округу номер один, яких в нас 11, із п'яти сіл, які перебувають в Старостинському окрузі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Самі ви особисто проживаєте?..

БОГДАНОВ Ю.А. В Рокитному.

ГОНЧАРЕНКО О.О. На території Рокитного.

БОГДАНОВ Ю.А. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ви добре знаєте цю громаду, Калинівську?

БОГДАНОВ Ю.А. Я знаю громаду, знаю всі громади, тому що вони до нас підходять і там є виконуюча обов'язки старости, які мене інформують про будь-які події, які відбуваються на території сіл нашої громади. Тому 3 числа, я 3 липня саме узнав інформацію від виконуючої обов'язки старости Воцан Євгенії Павлівни, що зникло два рідні брати Мосейчуки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Роман і Максим.

БОГДАНОВ Ю.А. Да, Роман і Максим, 90 і 91 року народження, два рідні брати. Ну, запитання було хто виявив, що немає їх. Ну, брат Сергій звернувся в правоохоронні органи.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В них ще є один брат?

БОГДАНОВ Ю.А. Є ще менший брат Сергій Сергійович, да, Мосейчук. Він менший самий, зрозуміло, зараз він доглядає маму, остався зараз доглядати. Я вчора з ними теж спілкувався, тому що така сильна трагедія і дійсно, що воно сколихнуло не тільки всю нашу громаду, не всю Київщину, а всю Україну.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це правда.

БОГДАНОВ Ю.А. Тому основна вимога від людей, сьогодні мета провести об'єктивне розслідування даної резонансної справи і зрозуміло, що всі винні, які винні у даному звірстві, жажливому злочині, щоб понесли справедливе покарання.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Саме для цього ми сьогодні вас і запросили, саме для цього ми проводимо сьогодні заслуховування цієї справи, тому що в нас абсолютно та сама мета. Давайте повернемося, давайте про цю родину.

І так, це родина складалася з батька, мами і трьох синів. Батько Сергій Мосейчук він служив в Збройних Силах України і загинув під час виконання свого військового обов'язку.

БОГДАНОВ Ю.А. Він загинув 20 липня 2023 року.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Рівно три роки.

БОГДАНОВ Ю.А. Три роки, да, буде в понеділок. Ми щороку їздимо до всіх героїв на території нашої громади, кладемо живі квіти постійно. В нас така

традиція склалася з початку війни. Тому ми будемо також вшановувати його пам'ять. І хочу сказати те, що один із синів Максим, якого ми провели разом з Романом у середу в останній земний шлях. Досить багато було людей, десь біля 300 чоловік було. Прийшли люди з навколишніх сіл, прийшли військові провести їх в останній земний шлях. Селищна рада підтримує родину, підтримувала і буде надалі підтримувати, адже сьогодні на руках у Серьожі залишилася хвора мама, яка перенесла три інсульти. Надія Сергіївна. Вона зараз перебуває під постійним наглядом лікарів, під соціальним супроводом нашої соціальної служби. І тому ситуація така, що дійсно сьогодні родині та потрібна наша підтримка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви вже почали говорити про пана Максима Мосейчука. Я розумію, він також є ветераном війни? Учасником бойових дій?

БОГДАНОВ Ю.А. Так, пане голову. Вони разом з батьком Мосейчуком Сергієм Івановичем, він 68 року народження, був покійний, і Максим, вони пішли служити в березні 22 року. І саме Максим із батьком визволяли такі міста наші Київщини, це Ірпінь, Буча. Тобто він безпосередньо брав участь у військових діях і був нашим захисником. Демобілізувався він у 24 році в зв'язку з тим, що загинув один член його родини, це його рідний батько.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ми якраз з паном Юлією є одним із співавторів цього закону, який, власне, давав таку можливість.

БОГДАНОВ Ю.А. Да, тому Максим після служби в захисті нашої держави повернувся додому до своєї родини доглядати свою маму.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Що ви можете сказати про родину Мосейчуків?

БОГДАНОВ Ю.А. Я хочу сказати про родину, що це проста людина, проста родина, яких у нас досить багато. Родина працьовита, люди добрі, позитивно характеризуються по місцю проживання. Будь-яких нарікань чи заяв,

чи якісь будь-які звернення до селищної ради, тим більше до правоохоронних органів до нас не надходило.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи мали вони судимість, брати?

БОГДАНОВ Ю.А. Я не готовий сказати, но за моєю інформацією не мали. І жодним чином до них будь-який прояв громади, чи десь якісь були заяви, чи якісь звернення стосовно їх поведінки, тим паче інших якісь їхніх справ, у нас не було. Тобто родина характеризується досить позитивно. Люди працьовиті, люди сільські, люди поважні, вони користуються авторитетом на території громади, що свідчить сьогодні, я і був на виступі і говорив, що прийшлося нам бути на похороні батька і сьогодні так сталося, що ми проводжаємо в останній шлях його двох синів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Де вони працювали?

БОГДАНОВ Ю.А. Вони не працювали, вони доглядали маму. Ну, на підробітках там працювали, так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, тобто город і так далі.

БОГДАНОВ Ю.А. Да-да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Що можете сказати про Сергія Сергійовича Мосейчука? Те саме про батька?

БОГДАНОВ Ю.А. Сергій Сергійович Мосейчук – це самий менший...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ні, про батька я зараз маю.

БОГДАНОВ Ю.А. Сергій Іванович.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Сергій Іванович, вибачте.

БОГДАНОВ Ю.А. Сергій Іванович також був доброю людиною, позитивною людиною. Ну, як в селі один одного всі знають. Тут село, знаєте, як там 300 десь орієнтовно проживає 300 осіб, прописано трошки більше десь 420. Але один про одного всі знають. Все село, тому що там вулиця центральна. Вони жили на вулиці Молодіжній. Один одного знають.

ГОНЧАРЕНКО О.О. У них були конфлікти з кимось?

БОГДАНОВ Ю.А. Конфліктів у них не було.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви не знаєте про це?

БОГДАНОВ Ю.А. Жодного конфлікту, який мені був би відомий, мені це невідомо. Не було конфліктів.

ЯЦИК Ю.Г. А в якому віці загинув батько?

ГОНЧАРЕНКО О.О. 68 року.

БОГДАНОВ Ю.А. 68-го – це було 55 років, да?

ГОНЧАРЕНКО О.О. 55 років виходить, да. Чи були у чи були у братів родини? Дружини, діти?

БОГДАНОВ Ю.А. У Максима не було, у Романа є дружина Ольга Геннадіївна. А у Серьожі – самого меншого тоже є родина.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Діти є?

БОГДАНОВ Ю.А. Двоє діток у них, да. Вони виховують двох діток.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І у Романа?

БОГДАНОВ Ю.А. У Романа немає.

ГОНЧАРЕНКО О.О. У Романа і Максима дітей не було, а у Сергія є двоє.

БОГДАНОВ Ю.А. Да, вони виховують разом з Катериною Івановою двох діток.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Що ви знаєте про родину Лучанових? Вона проживала там же, в селі Калинівка?

БОГДАНОВ Ю.А. Зовсім я не знаю родину Лучанових, тим більше Лучанова я ніколи не бачив, ніколи не знав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вони проживають в селі Калинівка чи ні?

БОГДАНОВ Ю.А. Лучанови?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да.

БОГДАНОВ Ю.А. Я тільки знаю, що там проживали його дружина батьки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Проживали. В селі Калинівка проживали батьки дружини Лучанова Дарини.

БОГДАНОВ Ю.А. Да. Ну, я особисто їх не знаю, я даже і не знав, що там є командир бригади у селі Калинівка. Мені староста про це не повідомляла.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Є версія слідства, що начебто конфлікт відбувся через те, що хтось з братів їздив на мотоциклі і заважав дітям Лучанова спати. Ви щось знаєте про це?

БОГДАНОВ Ю.А. Це я чув від сусідів, коли ми проводили зустріч разом з керівництвом області і району, від людей я чув. Ну, конкретно я не знаю, я з матеріалами слідства не знайомий.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А, ну, староста може вам повідомляв, чи були дійсно конфлікти, пов'язані з мотоциклами?

БОГДАНОВ Ю.А. Це я таке чув від людей, але ж це село, ну, їздять і моторолерами, і мотоциклами. Зрозуміло, що це молодь, вона їздить.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Понятно.

У братів, вони проживали в одному будинку всі?

БОГДАНОВ Ю.А. Ні, мама проживала по Молодіжній, 2, квартира 9. Серьожа проживає з родиною в Рокитному, але в нього є дача, будинок рядом біля будинку по Садовій, 1. Вони проживали в тому будинку. Вулиця Садова, 1.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто два брати, які загинули, яких було вбито, вони проживали разом з мамою?

БОГДАНОВ Ю.А. Мама проживала окремо, але вона поряд, будинок двоповерховий, двоповерхівка, де мама проживала і будинок там, ну, через дорогу перейти прямо там.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Там, де проживали разом два брати.

БОГДАНОВ Ю.А. Можна сказати рядом, разом да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І Сергій проживав окремо в Рокитному зі своєю родиною? Чи ви знайомі з Дариною Лучановою, вірніше Боржегорницькою?

БОГДАНОВ Ю.А. Ні, не знайомий, ніколи не бачив її.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Не знайомий, бачив?

БОГДАНОВ Ю.А. Ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Журналісти повідомляють, що Лучанов втретє був одружений в 23-му році от саме з пані Дариною. Ви нічого про це не знаєте?

БОГДАНОВ Ю.А. Я не знаю про це нічого.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Про стосунки між братами і Дариною, родиною Мосейчуків і родиною Боржегорницьких ви теж нічого не знаєте?

БОГДАНОВ Ю.А. Я не знаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи зараз місцеві вам щось розповідають про цю родину? Тобто вона проживала фізично в селі? Пані Дарина, якщо їй щось там заважало, я так розумію.

БОГДАНОВ Ю.А. За свідченнями сусідів, вони проживали в селі, но зараз на даний час їх немає. Після цієї події резонансної вони зникли з села. Де вони, я не знаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як пише НВ – це медіа українське, вони жили не бідно, Дарина Лучанова, мали кілька дорогих автомобілів та квадроциклів. Ви щось знаєте про це?

БОГДАНОВ Ю.А. Ні, я про це нічого не знаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І вам скарг ніколи, як сільському голові, не надходило?

БОГДАНОВ Ю.А. Ніколи не надходило.

Тим більше я спитався у старости, Євгенії Павлівни, чи були скарги, звернення там по різних ситуаціях. Вона сказала, що скарг або звернень щодо діяльності чи про жодне чи порушення правопорядку, чи будь-яких конфліктних ситуацій не було.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

Лучанов. Видання NGL.media зробило розслідування про Лучанова. Там ідеться про те, що Лучанов начебто мав проблеми з алкоголем, також брав борги і начебто це стало свого часу причиною розлучення з другою дружиною. Вам щось відомо про це?

БОГДАНОВ Ю.А. Ні, невідомо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Невідомо. Вам взагалі щось відомо про біографію Лучанова?

БОГДАНОВ Ю.А. Ні, невідомо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Нічого невідомо.

Що вам розповідають місцеві мешканці? Чи вони отримували погрози інші місцеві мешканці від когось?

БОГДАНОВ Ю.А. Мені особисто ніхто нічого не повідомляв, нічого не розказував і такого нічого не розказував.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли ви дізналися про зникнення братів?

БОГДАНОВ Ю.А. 3-го числа.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вам повідомив староста?

БОГДАНОВ Ю.А. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Що він вам конкретно повідомив?

БОГДАНОВ Ю.А. Що зникли двоє братів Мосейчуків. В поліцію заявив менший брат Серьожа, тому що він приїхав, їх не було на місці. Приїхав додому, їх не виявив на місці. Десь біля обідньої, вона мені після обіду перезвонила сказала. А це було десь в обід. Він подзвонив в поліцію, викликав 102 і почали розшукові дії робити поліція.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Місцеві мешканці згадують якісь постріли в ніч на 27-ме, здається, червня. Ви щось чули про це?

БОГДАНОВ Ю.А. Ні, не чув.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви звернулись в Національну поліцію також після того, як ви дізналися?

БОГДАНОВ Ю.А. Я спитався поліцію, сказав, що поліція є виклик на 102, зареєстрована визов поліції, поліція проводить розшукові дії.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Місцеві в інтерв'ю Громадському розповідали, що над селищем начебто висів дрон, який досліджував місцевість. Ви фіксували щось подібне в останні дні червня?

БОГДАНОВ Ю.А. Ні-ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вам про це не повідомляли?

БОГДАНОВ Ю.А. Не повідомляли.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Після викрадення, тобто викрадення відбулося в ніч на 28-е, правильно розумію?

БОГДАНОВ Ю.А. Так, вже зараз, да, ми це все знаємо зараз.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто мати залишилася одна, це 28-е, 29-е, 30-е червня, ну і відповідно аж до 3-го липня. Хто доглядав за хворою?

БОГДАНОВ Ю.А. Серьожа з Катею.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто мати їм зателефонувала якось?

БОГДАНОВ Ю.А. Ні, Серьожа постійно приїжджав туди в село.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Він постійно приїжджав і він знову приїхав.

БОГДАНОВ Ю.А. Він постійно приїжджав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А коли вони звернулися на 102?

БОГДАНОВ Ю.А. 3-го числа.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А чого вони не зверталися ще 5 днів?

БОГДАНОВ Ю.А. Вони говорять про те, що вони думали, що десь поїхали на роботу вони.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи є якісь зараз до вас звернення місцевих мешканців щодо того, що вони переживають за свою безпеку? Чи зараз якісь заходи відбуваються стосовно безпеки інших місцевих мешканців?

БОГДАНОВ Ю.А. Ну, на даний час немає, але думаю, що поліція працює, поліція тримає на постійному контролі дану ситуацію. Я думаю, правопорядок в нас громаді забезпечений.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи є камери відеоспостереження в Калинівці?

БОГДАНОВ Ю.А. Камер відеоспостереження немає, ну, у нас на території громади всієї є 75 камер.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Але не в Калинівці.

БОГДАНОВ Ю.А. Ні. Ну, по дорогам по центральним єсть.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви співпрацюєте зі слідством? Вас поки не допитували?

БОГДАНОВ Ю.А. Ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Питання, пані Юлія. Да, будь ласка.

ЯЦИК Ю.Г. А знімали записи з камер відеоспостереження?

БОГДАНОВ Ю.А. Я не знаю. Мені це невідомо. У нас немає, у нас камери, вони розташовані, но вони там сервер у поліції, у нас немає. Ми не маємо можливості до них.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

В мене поки що до вас більше питань нема, але ми вас не відпускаємо до завершення розгляду цього кейсу. Будь ласка, займіть своє місце.

Наступними я запрошую представників військової частини А5001. Будь ласка, панове Балтаг Євген Вікторович, Клочко Віктор Вікторович і Кульчицький Сергій Федорович, будь ласка, займіть місця в першому ряду.

Я буду ставити вам питання. Ви підписали розписку?

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Так, так, так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Я буду ставити вам питання загальні, якщо хтось з вас має більше інформації, може більш конкретно відповісти на моє питання, то він буде брати слово. Будемо працювати в такому режимі.

І так, давайте почнемо з того, за яких обставин Станіслав Лучанов був призначений командиром 155-ї окремої механізованої бригади та коли?

КЛОЧКО В.В. *(Не чути)*

ГОНЧАРЕНКО О.О. Підполковник Клочко Віктор Вікторович.

Ви є заступником командира бригади?

КЛОЧКО В.В. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так. Зачекайте, будь ласка, знову звук. Зараз секунду. А, все працює, добре.

КЛОЧКО В.В. Призначений у лютому місяці був 2-го. За яких обставин я не знаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви на той момент вже служили в цій бригаді?

КЛОЧКО В.В. Ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли ви були переведені сюди?

КЛОЧКО В.В. Я був переведений 17-го чи 15-го лютого з 93-ї окремої механізованої бригади.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, ви були переведені 17-го лютого, на той момент Станіслав Лучанов вже очолював бригаду?

КЛОЧКО В.В. Так, так, так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви знали Станіслава Лучанова до цього?

КЛОЧКО В.В. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Де ви з ним служили разом?

КЛОЧКО В.В. У 93-й.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви служили, на момент, коли ви там з ним були знайомі, ким служили ви, ким служив він?

КЛОЧКО В.В. Ну я з ним, ну, ну як знав, що в 93-й він був командиром роти РХБЗ.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ви?

КЛОЧКО В.В. А я був в танковому батальйоні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ініціатива по переведенню вас з 93-ї бригади в 155-ту, це чия ініціатива була?

КЛОЧКО В.В. Заступник ПП 21-го армійського корпусу мене запросив. Я їздив на співбесіду до полковника Максимова.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи мав стосунок до цієї ініціативи Станіслав Лучанов? Вам він там телефонував, пропонував приїхати?

КЛОЧКО В.В. Я їздив на співбесіду до Максимова, полковника Максимова.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І після того, тобто з...

КЛОЧКО В.В. Ну, я поїхав, да, на співбесіду.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто з того, що вам відомо, це не Лучанов був ініціатором вашого переведення?

КЛОЧКО В.В. Полковник, ну, заступник ПП 21-го армійського корпусу запропонував мені посаду. Я поїхав на співбесіду до полковника Максимова.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Про службу Лучанова, як би ви охарактеризували управління бригадою за керівництва Лучанова?

КЛОЧКО В.В. Та відповідально відноситься до службових обов'язків.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Що б ви сказали про дисципліну в бригаді?

КЛОЧКО В.В. По дисципліні, ну, нормальна дисципліна в нас. Ну, виконавчий, особовий склад виконавчий.

ЯЦИК Ю.Г. А наскільки укомплектований особовий склад?

КЛОЧКО В.В. Зараз на 70 відсотків.

ЯЦИК Ю.Г. А яка кількість випадків СЗЧ зафіксована?

КЛОЧКО В.В. За який період часу?

ЯЦИК Ю.Г. Станом на сьогодні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З моменту, да...

КЛОЧКО В.В. З моменту...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну зараз, яка кількість у вас СЗЧ зафіксовано?

КЛОЧКО В.В. Ну за минулий місяць було, я зараз так відразу не відповім, за минулий місяць було 150 СЗЧ.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це ви вважаєте нормальна дисципліна? Це нормальний показник?

КЛОЧКО В.В. Це, ну, ненормальний показник, ну, це дисципліна у військовослужбовців кожного ж.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи надходили скарги на Лучанова від військовослужбовців щодо якихось питань?

КЛОЧКО В.В. Мені про це невідомо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вашим колегам?

КЛОЧКО В.В. Мені невідомо. Мені особисто, ну, мені особисто не надходили.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Не надходили. Скажіть, будь ласка, давайте тоді до ваших колег. Якщо можна, представтесь і теж скажіть, з якого числа ви служите в бригаді.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Помічник командира з військової частини з правової роботи, начальник юридичної служби, майор юстиції Кульчицький Сергій Федорович. Значить, прохожу службу в бригаді майже з моменту її заснування, тобто з 8 квітня 2024 року.

ЯЦИИК Ю.Г. На якій посаді?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Помічник командира з правової роботи.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З самого початку ви були на цій посаді?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Так. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І ви її до сьогодні займаєте.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Так.

ЯЦИК Ю.Г. А ви помічник з яких питань?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Юридичних. Начальник юридичної служби.

ЯЦИК Ю.Г. Це окрема посада?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да.

ЯЦИК Ю.Г. Ну, ви ж помічник чи ви начальник юридичної служби?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Це так звана подвійна посада.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Об'єднана.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Об'єднана посада. Помічник командира з правової роботи(*тире*) – начальник юридичної служби.

ЯЦИК Ю.Г. Зрозуміло.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи вам надходили якісь звернення щодо можливого вчинення правопорушень військовослужбовцями чи щодо військовослужбовців 155-ї бригади?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ну, що ви маєте на увазі? Був резонансний випадок. Ну, був резонансний випадок по, пройшов по засобах масової інформації побиття нашого військовослужбовця, наскільки я пам'ятаю, під час проходження БЗВП, здається.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це те, що в травні з'явилося відео, на якому військовий 155-ї бригади бив іншого бійця, той сидів із зав'язаними за спиною руками на землі, правильно?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ну, що, так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Які обставини були цієї події?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ну, мені невідомі ці обставини. Це я дізнався просто з засобів масової інформації, але тим не менше, ви спитали, чи відома мені інформація. Так, ця інформація відома з засобів масової інформації.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А коли ви дізналися про неї з засобів масової інформації, тоді ж в травні?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І дізнавшись цю інформацію в травні, які ви дії зробили? Чи ви обговорювали це з кимось? Чи ви робили якісь дії конкретні?

ЯЦИК Ю.Г. Чи проводили службове розслідування за цим фактом?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ну, мені особисто заборонено проводити службові розслідування.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи ініціювали ви проведення службового розслідування?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Не готовий зараз відповісти на це питання, тому що, ну, відповідь вимагає точності. Якщо таке розслідування було ініційоване, можу через якийсь час надати номер і дату наказу, яким воно...

ЯЦИК Ю.Г. А скільки взагалі службових розслідувань з моменту створення бригади, ви ж там з моменту створення, було проведено за фактами нестатутних відносин?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ну, я не веду такого обліку.

ЯЦИК Ю.Г. Але юридичний відділ погоджує, візує висновки про проведення службових розслідувань?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. За день погоджується порядку 50 наказів, а то й більше, різнопланових, тому я не можу сказати. Це треба просто взяти статистику, якої в мене немає, це ведуть інші люди, і я тоді зможу дати відповідь на це питання. Ну, на даний час просто не володію цією інформацією.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А зараз ви до сих пір не знаєте нічого про цей інцидент?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ну, тобто, знаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Хто кого, хто кого бив, що там відбувалося?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. А іменно про це?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Про інцидент побиття бійця іншим бійцем, те що на відео в соцмережах?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ні-ні. Скажімо так, не пам'ятаю я, щоб зосереджувалася якимось увага на цьому.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скажіть, будь ласка, ви з самого початку в цій бригаді, а хто був попереднім командиром бригади перед Лучановим?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Значить, перед Лучановим був командиром бригади полковник Тарас Вікторович Максимов.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А це той самий полковник Максимов, в якого співбесіду ви проходили, який тепер заступник 21-го армійського корпусу?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Так-так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А з чим було пов'язана заміна керівництва бригади?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ну, таке час від часу відбувається.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, це зрозуміло, але може були якісь конкретні підстави?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ну, я підлеглий...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто Максимов пішов на підвищення?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Максимов пішов на підвищення, ну, на його місце має хтось прийти.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли Лучанов прибув, коли у вас відбулася перша зустріч, чи ви знайомі були з Лучановим до того?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ні, я з ним не був знайомий, це фактично, коли він прийшов, це і було наше знайомство.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви не пам'ятаєте число, коли це було?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Пам'ятаю, що він призначений був 12 лютого. Здається, прийом посади тоді був. Так, 12 лютого.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Яка ваша оцінка підполковника Лучанова?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ну, він доволі вимогливий. Але значить, можу його оцінити так, як доволі вимогливого командира, однак його вимоги, ну, не виходили за рамки, скажімо так, статутних відносин.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто, ніяких фактів нестатутних відносин, погроз, побиття військовослужбовців вам невідомі з боку Лучанова?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ні, невідомі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вашим колегам теж?

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Невідомі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Невідомі. ВСП про цей випадок, про який ми говоримо, який відбувся в травні, коли з'явилося це відео, ВСП повідомляли, що до побиття причетний солдат-оператор БПЛА одного з підрозділів і після вчинення правопорушення він самовільно залишив військову частину. Правильно зараз формулюю?

БАЛТАГ Є.В. Так-так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви знаєте більше про цей випадок? Візьміть, будь ласка, мікрофон або включіть там свій мікрофон. Він працює, да? Трохи більше. Ну, Ви, по-перше, представтесь, будь ласка.

БАЛТАГ Є.В. Балтаг Євген Вікторович. Я начальник групи соцсупроводу у військовій частині.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли, з якого числа ви служите в цій бригаді?

БАЛТАГ Є.В. 3 січня 25-го року мене перевели служив в ТЦК до цього.

ГОНЧАРЕНКО О.О. 3 січня 25-го року вас перевели на, на посаду начальника групи соціального супроводу. До цього ви служили в ТЦК, в якому? В якому ТЦК?

БАЛТАГ Є.В. У другому відділі Білгород-Дністровського ТЦК та СП, це Одеська.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Одещина. Так, вас перевели.

БАЛТАГ Є.В. Стосовно... Ну, я приступив до службових обов'язків. Стосовно відео, яке тут трапилося в, в травні там побили нашого військовослужбовця.

ГОНЧАРЕНКО О.О. 155-ї бригади. А побив хто?

БАЛТАГ Є.В. Військовослужбовець не нашої військової частини. Там якщо я не помиляюсь, 210-го полку безпілотчиків. Це все було, коли наш військовослужбовець був в розпорядженні, він був відкомандирований тоді в полк «Скеля». Це не на нашій території було.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто це побиття відбулося в полку «Скеля»?

БАЛТАГ Є.В. На їхньому полігоні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. На їхньому.

БАЛТАГ Є.В. Наскільки, наскільки мені відомо. В мене немає допусків також до службових розслідувань, тому що це трошки не в моїх так сказати, службових обов'язках. Наскільки мені відомо, то так.

БАЛТАГ Є.В. Дозвольте, якщо комісії це принципово, значить, ми підніmemo повністю ці, всі матеріали, які є у військовій, які є у військовій частині з цього приводу та надамо. Тут немає нічого секретного.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Будь ласка, надайте. Хто зараз є виконуючим обов'язки командира бригади?

БАЛТАГ Є.В. Заступник командира військової частини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Заступник командира?

Так. да, пані Юлія, звичайно.

ЯЦИК Ю.Г. Це ж по 155-й бригаді нещодавно ДБР закрило провадження по справі вашого колишнього командира Дмитра Рюмшина, якого звинувачували в масовому СЗЧ, зробили крайнім у масовому СЗЧ військовослужбовців у Франції, там, де комплектувалась ця бригада.

БАЛТАГ Є.В. Дозвольте, я відповім. У вас застаріла інформація. Значить, Рюмшин оскаржив це закриття і на даний час справу поновлено. Ну, наскільки мені відомо, буквально вчора я про це читав.

ЯЦИК Ю.Г. Ну, Рюмшин зрозуміло, що він оскаржив це закриття у зв'язку з тим, що він вважає, що закриття повинно бути з фактично реабілітуючих обставин, а не так, як закрило ДБР, для того, щоб підвісити питання щодо його винуватості. І він хоче, звичайно, сатисфакції, тому що його зробили крайнім у

цій справі. Взагалі я хотіла запитати, яка ситуація у зв'язку з цією справою, які наслідки мала ця справа для бригади, яким чином бригада створила умови для проходження навчання мобілізованих осіб на сьогодні? Тому що я так розумію, що Дмитро Рюмшин мотивував свою позицію захисту тим, що з боку командування не було надано необхідної техніки для проходження навчання, що фактично лист, який він надав тим військовослужбовцям для проходження навчання за кордоном мав рекомендаційний характер, тобто не він приймав остаточне рішення і саме тому ДБР і закрило цю справу, підвисивши просто питання.

То я хочу запитати зараз, яким чином бригада здійснює рекрутинг, які умови створила для проходження навчання тих осіб, які рекрутуються, яка кількість мобілізованих осіб скерована до 155-ї бригади з ТЦК, яким чином поповнюється особовий склад бригади?

БАЛТАГ Є.В. Я думаю, що тут люди, які за це не відповідають, ми не готові відповісти на це запитання.

ЯЦИК Ю.Г. А кому нам ставити ці питання?

БАЛТАГ Є.В. Ми не ми не комплектуємо. Ну, надо звернення, мені кажеться, на військову частину, щоб людина там, хто займається рекрутингом, хто займається, допустимо, в стройовою частиною, у них ці всі цифри, не у нас. Ми цього не знаємо.

ЯЦИК Ю.Г. Дивіться, про службові розслідування ви не знаєте, не пам'ятаєте. Про питання комплектування бригади, ми ж вас не запитуємо про якісь законодавчі ініціативи.

БАЛТАГ Є.В. Я вас розумію, єсть відповідальні люди.

ЯЦИК Ю.Г. Ми вас про безпосередній стан справ у бригаді, ви повинні володіти цією інформацією.

БАЛТАГ Є.В. Поверхностно.

ЯЦИК Ю.Г. Поверхностно?

БАЛТАГ Є.В. В загальному поверхностно володію. Ну, по поводу, скільки в місяць до нас поступає людей, я не знаю цього. Я цим не займаюсь.

ЯЦИК Ю.Г. Яку ви посаду займаєте?

БАЛТАГ Є.В. Я начальник групи соціального супроводу. Я допомагаю нашим пораненим військовослужбовцям, провідую їх по лікарнях, допомагаю соцсупроводом рідним загиблих.

ЯЦИК Ю.Г. Скільки випадків, скільки осіб з особового складу бригади рахуються безвісти зниклими?

БАЛТАГ Є.В. Більше тисячі. Цифру я вам точно не можу сказати. Тому що...

ЯЦИК Ю.Г. Більше тисячі осіб?

БАЛТАГ Є.В. Да. Тому що у нас кожний день йде евакуація і йде збіг ДНК.

ЯЦИК Ю.Г. Скількох, скільки родин зараз перебуває під патронатом вашої служби, родин військовослужбовців, які загинули, поклали своє життя?

БАЛТАГ Є.В. Більше 200.

ЯЦИК Ю.Г. Більше 200.

БАЛТАГ Є.В. Да.

ЯЦИК Ю.Г. Зрозуміло.

БАЛТАГ Є.В. Поранилих ну десь, і ну ми і сім'ям підказуємо, більше 300.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Зараз у вчиненні злочину по викраденню і вбивству братів Мосейчуків підозрюється 10 військовослужбовців. Всі вони – це військовослужбовці вашої бригади. Вони були пов'язані між собою службовими обов'язками? Це складне питання?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ні, ну ну не складне, воно просто Ну дивіться, серед них є головний сержант бригади, так? Він є начальником фактично всього сержантського і рядового особового складу. Ну, можливо, так от можна відповісти на це питання.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Серед них також є Олексій Долголенко – командир одного з батальйонів.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ну, да, оце офіцер.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це офіцер. Як ви характеризуєте пана Долголенка?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Пана Долголенка я бачив, здається, за всю службу двічі, тому ніяк його не можу охарактеризувати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ви його скільки разів бачили?

КЛОЧКО В.В. Та я його разів п'ять бачив, ну, а характеризувати...

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ви?

БАЛТАГ Є.В. Я особисто з ним не бачився, тому що в нас майже в кожному батальйоні є також представник ЦВС, який на пряму до нас приїжджає, чи ми до них приїжджаємо, тільки співпрацюємо з цевесниками. В них, в нас ну, бойові командири займаються війною, а ми більше по супроводу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я от намагаюсь зрозуміти, мова йде про 10 військовослужбовців. Не про одного, про 10. Ви служите з цими людьми, з кимось там пів року, з кимось рік. Тобто це там різні терміни. Ви нічого, ви там, ви відповідаєте за психологічну підтримку, ви – за правову роботу, ви – за соціальний супровід. Ви нічого не чули там проблем, звернень? Ну, це ж один організм живий, частина, люди знають один одного, бачать, в тому в числі обставинах, пов'язаних з прямою небезпекою їхньому життю, і так далі. Ви не знаєте цих людей? Ви коли почули... Да, будь ласка.

КЛОЧКО В.В. Головного сержанта, ну, то я знаю головного сержанта.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А як ви його оцінюєте?

КЛОЧКО В.В. Головного сержанта я оцінюю позитивно. Виконавча людина. Ставиться до службових обов'язків виконавчо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви дізналися... Коли ви дізналися про затримання ваших військовослужбовців?

КЛОЧКО В.В. Дізнався я 7 числа.

ГОНЧАРЕНКО О.О. 7 липня?

КЛОЧКО В.В. Да, 7 липня я дізнався.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, от ви дізналися, що ваші, в тому числі підлеглі, фактично там той самий сержант, офіцер, інші і включно з вашим командиром підозрюються у вчиненні такого злочину. Ваша реакція?

КЛОЧКО В.В. Так, ну, дивіться.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Шок.

КЛОЧКО В.В. Шок. Ну, у нас є не, ну, ведуться слідчі дії. Нам нічого.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це зрозуміло. Ну, от ви дізналися, це люди, яких ви знаєте, з якими ви служите поруч. У вас, ну, ви там, можливо, знаєте там, очікував, не очікував здогадувався, не здогадувався, чув, не чув. Зараз згадую заднім числом і бачу якісь дивні обставини в поведінці. Нічого?

КЛОЧКО В.В. Ні, нічого.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Нічого.

КЛОЧКО В.В. Ні, дивіться, так, зараз скажу, що від наявної інформації усним наказом командира частини головний сержант і ці люди, котрі затримані, були вони в пошуку, задіяні в пошуках сезечешників. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто всі ці військовослужбовці займалися пошуком сезечешників.

КЛОЧКО В.В. Так. Оце, що може їх пов'язувати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І хто командував цією групою?

КЛОЧКО В.В. Ну, головний сержант.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Головний сержант. Так. Да, будь ласка, пані Юля.

ЯЦИК Ю.Г. І скажіть, вони були задіяні в пошуках сезечешників офіційно відряджені кудись, в якісь інші іншу область, наприклад?

БАЛТАГ Є.В. На який період? За який період питаєте?

ЯЦИК Ю.Г. В той період, коли вони були перебували в Київській області.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Київській області.

КЛОЧКО В.В. Наскільки мені відомо, там було відрядження з 26-го, по-моєму, 26-го червня.

ЯЦИК Ю.Г. Для всіх семи осіб?

КЛОЧКО В.В. Да, сім осіб було. Відрядження в...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Хто підписав їм це відрядження? Командир бригади?

КЛОЧКО В.В. Ну, командир частини підписував.

ЯЦИК Ю.Г. З якого по яке число?

КЛОЧКО В.В. Так, зараз я...

БАЛТАГ Є.В. В кожного різне. Ну, вони були відряджені в Рівненську область в місто Костопіль.

ЯЦИК Ю.Г. А знаходились в Київській.

БАЛТАГ Є.В. Чого вони там знаходились, я не...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, давайте тут конкретний момент. І так, з 26.06 ці військовослужбовці знаходилися в службовому відрядженні в Рівненську область. Я зараз правильно сформулював?

БАЛТАГ Є.В. Так-так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Місто Костопіль. Яка мета була цього відрядження? Пошук сезечешників?

БАЛТАГ Є.В. Ну, я я просто знаю, що був наказ вибути...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Та я знаю, що ви вже знайшли там наказ, колеги ваші.

КЛОЧКО В.В. Знайшли вже все.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Оголосить, будь ласка, що там в наказі.

КЛОЧКО В.В. Відповідно до наказу командира військової частини А5001 по стройовій частині від 25 червня 26 року № 210 зазначені військовослужбовці відбули в район виконання бойових завдань.

ГОНЧАРЕНКО О.О. У район виконання бойових завдань?

КЛОЧКО В.В. З району виконання бойових завдань до населеного пункту Костопіль Рівненської області.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто з району виконання бойових завдань в місто Костопіль Рівненської області.

КЛОЧКО В.В. Так-так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скільки там військовослужбовців в цьому наказі?

КЛОЧКО В.В. Так, Сім.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це всі ті, які зараз підозрюються?

ЯЦИК Ю.Г. В тому числі командир батальйону?

КЛОЧКО В.В. Ні, командир батальйону - ні.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ті, що займались пошуком – це оці сержанти.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто старший цієї групи – старший сержант Шурко.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Так. А командир батальйону, він окремо, він нікуди не їздив. Він командир батальйону, не може батальйон кинути.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, значить скажіть, будь ласка, такі відрядження – це було таке перше подібне їх відрядження, чи вони регулярно виїжджали в подібні відрядження, ця група?

КЛОЧКО В.В. Ну, не готовий вам відповісти, це надо по документам дивитись.

ЯЦИК Ю.Г. А вони після прибуття за місцем відрядження зареєструвались в ТЦК міста Костопіль?

КЛОЧКО В.В. Ну, не готовий відповісти, не знаю.

ЯЦИК Ю.Г. Ви не перевіряли ці факти взагалі, де ваш особовий склад перебуває? Ви їх відрядили, вони зобов'язані протягом доби зареєструватися в ТЦК за місцем прибуття, стати на облік.

КЛОЧКО В.В. Так я розумію, я ж не давав наказ, що він їхав, я не перевіряв цього, і не знав, що він був у відрядженні.

ЯЦИК Ю.Г. А хто у вас супроводжує і веде облік, зв'язується, контролює взагалі, де перебувають військовослужбовці?

КЛОЧКО В.В. Ну, це проходить через стройову, персонал.

ЯЦИК Ю.Г. Це офіційно, я розумію. Далі командир батальйону розуміє взагалі, де перебуває його особовий склад? Він контролює якимось ці процеси?

КЛОЧКО В.В. Так точно. Контролює, ну, доповідає значить командир. Ну, мені зараз ця інформація невідома.

ЯЦИК Ю.Г. Ну, якщо що значить командир відповідає? Чи доповідав він про те, що його особовий склад підлеглий прибув за місцем відрядження? Там знаходиться, виконує певні завдання, рапортує про виконання цих завдань? На який період часу вони були тоді відряджені?

БАЛТАГ Є.В. У кожного окремо я можу зачитати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зачитайте, будь ласка.

БАЛТАГ Є.В. Значить, солдат Микитенко, старший сержант Перцула та молодший сержант Артамонов – з 25-го по 28-ме червня. Вони були відряджені в Костопіль. Ну, я наскільки знаю, що в наказі прописано, що в зв'язку з службовою необхідністю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, а інші?

БАЛТАГ Є.В. Молодший сержант Козак, солдат Дмитрук – з 25-го по 29-те червня. Головний сержант Шурко – з 25-го по 29-те червня і молодший сержант Заєць – з 25-го по 28-ме червня.

ЯЦИК Ю.Г. Це всі в Костопіль?

БАЛТАГ Є.В. Всі в Костопіль. У нас там рахується пункт постійної дислокації.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Понятно.

Так, скажіть, будь ласка, а скільки ще таких груп працює в бригаді по розшуку сезечешників? Чи це єдина така група?

БАЛТАГ Є.В. Це єдина група, так. Насільки мені відомо, так, що це була одна єдина група, но вони збирались за наказом. Вони виконують свої обов'язки.

ЯЦИК Ю.Г. Яким документом їм було делеговано виконання цих функцій?

БАЛТАГ Є.В. Не можу знати.

ЯЦИК Ю.Г. Розпорядженням, наказом?

КЛОЧКО В.В. Та я вже ж говорив про устний наказ командира частини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А розкажіть нам, будь ласка, от пошук сезечешників, як він відбувається? Вони їдуть, їздять по місцях проживання сезечешників? Ну, то в них же немає там інформації соти, чи як? Як вони їх шукають?

КЛОЧКО В.В. Та по місцю проживання. Я кажу, якщо людина пішла тільки в СЗЧ...

ЯЦИК Ю.Г. А яких саме сезечешників? Є прізвище конкретні прізвища сезечешників в місті Костопіль, які вони шукали. І відповідно адреси і там і все таке інше.

КЛОЧКО В.В. Так, вони ж там же є наказ надо читати, куди вони поїхали. Вони по службовим обов'язкам. Це не значить, що вони поїхали сезечешників шукати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Передайте нам, будь ласка, цей наказ. У наших колег тут є. Будь ласка.

КЛОЧКО В.В. Так, а в мене ж наказу з собою нема. Згідно наказу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А, це ви...

КЛОЧКО В.В. Да, да, це ну надо запрос і...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Зрозуміло.

Які були стосунки між командиром бригади і комбатом Долголенко і старшим сержантом Шурко?

КЛОЧКО В.В. Ми, я не знаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви не знаєте?

КЛОЧКО В.В. Ні-ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Старший сержант, ну, ми знаємо, що старший лейтенант Долголенко разом з підполковником Лучановим разом служили в «Скелі». Я правильно зараз говорю?

КЛОЧКО В.В. Так, Долголенко прийшов десь місяця три назад.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто, напевно, можна сказати, що його Лучанов забрав зі «Скелі» до себе в 155-ту.

КЛОЧКО В.В. Послужний список є, да, так у нього.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А Шурко служив в «Скелі»?

КЛОЧКО В.В. Шурко прийшов в прошлому році в вересні.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Чи в вересні, чи в жовтні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. У нього був досвід служби в «Скелі»?

КЛОЧКО В.В. Ні-ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи був у нього досвід служби разом з Лучановим до того, чи вам невідомо це?

КЛОЧКО В.В. Ні-ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ні, невідомо.

Чи ви знаєте про якісь інші завдання, які комбриг Лучанов міг надавати цим військовослужбовцям?

КЛОЧКО В.В. Невідомо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Щось вам відомо? Зараз ми знаємо вже засідання суду із матеріалів справи, що після викрадення братів Мосейчуків було перевезено до одного з пунктів дислокації вашої військової частини на Полтавщині.

КЛОЧКО В.В. Та йдуть слідчі дії, ну, невідомо нам. Нам ніхто ніяких матеріалів не надає.

БАЛТАГ Є.В. Ми так же само знаємо інформацію.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви нічого не знаєте, де їх утримували, що, як? Ну, але ви розумієте, про яке місце взагалі йде мова?

КЛОЧКО В.В. Ми розуміємо.

БАЛТАГ Є.В. Це ж наша територія, да.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ми розуміємо, де це.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Хто старший на цій території?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ну, був оцей там командир батальйону.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це безпосередньо він старший був на цій території.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Розташування другого його батальйону.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Лучанов. Коли ви останній раз бачили Лучанова?

БАЛТАГ Є.В. Я за період служби, поки він був у нас в бригаді, я його ні разу не бачив особисто.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З лютого цього року до липня ви ні разу не бачили командира бригади?

БАЛТАГ Є.В. Ні разу. Я дуже часто в командировках і у відрядженнях, і в мене є начальник, який їздить на наради, є начальник секції ЦВС і начальник штабу, кому ми підпорядковуємося. Тобто, ну, я получаю від них задачі і все.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Понятно. Так а ви? Ви помічник і заступник, ви бачили свого комбрига?

КЛОЧКО В.В. Так, я його бачив в суботу перед тим, як він на лікарняний ліг.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Давайте суботу, давайте конкретно з датою. Субота – це що в нас? Яка субота? Це 4 липня субота? Чи це 27 червня субота? Яка? Тобто ви його бачили 4 липня останній раз Лучанова? Де?

КЛОЧКО В.В. На КП.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Які були обставини цієї зустрічі?

КЛОЧКО В.В. Та я його просто бачив і все.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Просто бачили і все. А з якого числа він на лікарняному був?

КЛОЧКО В.В. З 5, по-моєму.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З 5 липня він був на лікарняному. А ви коли бачили останній раз Лучанова? Посуньте до себе мікрофон, будь ласка. Дякую.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Так, це був або кінець травня, або початок червня.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Або кінець травня, або початок червня. Ви також рідко спілкуєтесь з комбригом? Ви його помічник?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Я помічник, але моя, скажімо, іменно моя робота, вона не вимагає щоденного спілкування.

ЯЦИК Ю.Г. А ви що не присутні на ВКЗ щовечірньо, що щоранку?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ні, я до них не залучаюсь.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А, зараз знову чуто. Не залучається до ВКЗ.

Так. Значить, з 5 липня Лучанов пішов офіційно у лікарняний. Ви коли бачили Лучанова 4 липня, він виглядав хворим?

КЛОЧКО В.В. Та я його бачив десь в обід, не скажу вам. В обід десь бачив.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, може, він пожалів поскаржився вам, що захворів там, кашляє?

КЛОЧКО В.В. Ні, я дізнавався за нагородження. У нас повинно було нагородження проходити і все.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ознак хвороби ви на ньому не побачили? Я так можу сформулювати?

КЛОЧКО В.В. Не сказав би, що... Не сказав би.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, будь ласка до того, як останній раз ви бачили Лучанова, весь цей час він перебував на штабі командування, там, на якомусь, де ви, де бригада знаходиться, на якому напрямку?

КЛОЧКО В.В. Покровський.

ЯЦИК Ю.Г. Покровський?

КЛОЧКО В.В. Так.

ЯЦИК Ю.Г. Покровський. Він постійно перебував в штабі, в командному пункті? Виконував бойові завдання, розпорядження, організував виконання? Комунікував з підлеглими, командирами батальйонів, начальником штабу?

КЛОЧКО В.В. Ні, він перебував, ну, він, його могли визивати ж на наради вищого командування. Цього я не можу сказати вам.

ЯЦИК Ю.Г. Ну, але це гарячий напрямок, там постійно потрібна присутність командира, заступника з бою. Ні?

КЛОЧКО В.В. Ні, так ну, єсть командний пункт єсть. Командир дає наказ.

ЯЦИК Ю.Г. Ну, виконання бойових розпоряджень вищого військового командування, правильно? А ви, як заступник командира з МПЗ, як можете...

КЛОЧКО В.В. Психологічної підтримки персоналу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Психологічної підтримки персоналу, да.

ЯЦИК Ю.Г. Можете охарактеризувати взагалі, в якому він стані перебував?

КЛОЧКО В.В. Коли саме?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Психологічному.

ЯЦИК Ю.Г. Останній тиждень, наприклад, після того, як ліг на лікарняний?

КЛОЧКО В.В. Так він вийшов з відпустки, вроді, нормально, вроді.

Так, то, так, він же недавно вийшов з відпустки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли він вийшов з відпустки?

КЛОЧКО В.В. По-моєму, 1 числа чи 2 числа. 1 десь так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто, в кінці в кінці червня Лучанов знаходився у відпустці?

КЛОЧКО В.В. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А де він фізично в цей час знаходився, вам відомо?

КЛОЧКО В.В. Мені невідомо.

ЯЦИК Ю.Г. В кінці червня.

КЛОЧКО В.В. Ні, ні, ну, в кінці червня, так, так, в кінці червня.

ЯЦИК Ю.Г. А скільки часу він був у відпустці?

КЛОЧКО В.В. Ні, там 7 чи 10 днів, не пам'ятаю.

ЯЦИК Ю.Г. Це за сімейними обставинами чи щорічна?

КЛОЧКО В.В. Щорічна.

ЯЦИК Ю.Г. А де саме він перебував у відпустці?

КЛОЧКО В.В. Я ж не знаю.

БАЛТАГ Є.В. Ми не знаємо. Ми ж, ми не його...

ЯЦИК Ю.Г. Ну, за кордоном виїжджав?

КЛОЧКО В.В. Ні, відпустка не за кордоном була.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи знайомі ви з його дружиною?

КЛОЧКО В.В. Ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А може вона приїжджала в частину, ви зустрічалися?

КЛОЧКО В.В. Не бачив я.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, все-таки психологічний стан Лучанова, Долголенка, Шурка. Ну, це ваші підлеглі. Ну, не підлеглі, то сослуживці, командири, підлеглі. Ваша оцінка.

КЛОЧКО В.В. Долголенко, ну, нормально з ним було все. Я б не сказав, що в нього там якийсь психологічний стан був. Він нормально, ну, спілкувався. Ну, я не пам'ятаю, коли я його бачив.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви для себе якусь відповідь знаходите, що відбулось в вашій бригаді? Як 10 чоловік з вашої бригади сьогодні підозрюються в викраденні, тортурах і жорстокому вбивстві двох людей. На Київщині викрали, привезли, тортури, застрелили, закопали. Один з них ветеран. Ну, от самі, ну, є якесь питання, ну, для себе, ну, як це, як це сталося, в принципі, вообщє?

КЛОЧКО В.В. Та єсть питання в мене.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, і як ви якусь знаходите для себе відповідь?

КЛОЧКО В.В. Знаєте, в мене значить скільки відповіді, даже не знаю, що вам відповісти, даже не знаю.

ЯЦИК Ю.Г. А оцей полігон, на якому все це відбулося, де він знаходиться?

КЛОЧКО В.В. У в Полтавській області.

ЯЦИК Ю.Г. А це полігон, яким користується бригада?

КЛОЧКО В.В. Це як ППД батальйону Долголенка.

ЯЦИК Ю.Г. Це приданий батальйон, чи батальйон у складі бригади?

КЛОЧКО В.В. Ні, у складі бригади.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Це наш лінійний батальйон. Це наш лінійний батальйон. А полігон там для чого? Для того, щоб людей тренувати, тому що, ну,

приходять нові люди, їх треба тренувати. Ну, і а тим, що старослужащі, то підтримувати навички.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. На жаль, по даних слідства використовувався цей полігон для інших цілей, в тому числі. Жахливих. А вам є що додати? Чесно кажучи, ну, якби я розумію, ви військовослужбовці, я розумію, ця ситуація, ну, жахлива і так далі. Ну, але от просто якимось по-людськи. Ми всі в якихось колективах працюємо, там, пройшли з життя. Ну, як от я дізнаюся, що там мої сослуживці, люди, з якими я бачився, ділив хліб, все, виявляється, що вони підозрюються в скоєнні просто жахливого, холоднокривного злочину. Ну, якби це викликає багато думок, якихось емоцій, мені здається, в людини. От вам є щось сказати? Зараз на вас дивиться багато людей в Україні. От прямо зараз. І ви, от, може, ви щось хочете сказати? Ви ж розумієте, що і якби і честь цієї бригади, я, ну, не знаю я навіть, як це сформулювати. Ви ж розумієте, що про що я говорю.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Зрозуміло. Значить, ну, я вже повторюся, коли стало особисто мені, буду говорити за себе, значить, коли мені став відомий цей випадок, перше, що було, це просто шок. Невіра в те, що говорять. Невже як отак сталося? Ну, зараз просто вже пройшов час і дійсно доходить більше інформації, стає зрозумілим, що так стався жахливий злочин. Ну, але знову ж таки слідство навіть не те, що судове, досудове розслідування ще не завершене. Думаю, що воно все розставить ці крапки над "і".

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вам може хтось хоче щось хоче додати, офіцери?

КЛОЧКО В.В. Ну, я теж був шокований. Ну, що покаже слідство. Треба визначити, хто там винуватий, хто не винуватий. Ну, ми ж не можемо...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Посуньте до себе мікрофон, будь ласка.

КЛОЧКО В.В. Ну, і йде слідство. Нам потрібно дождатися закінчення слідства. Будемо потім уже...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви заступник командира з психологічної підтримки, з кадрових питань. Скажіть, будь ласка, як на вашу думку, ця ситуація до яких кроків має нас підштовхнути? Що має бути змінено законодавчо? Що має бути змінено регуляторними актами Міноборони, командування Збройних Сил України, Генштабу, щоби такого більше не сталося ніколи? От що може бути зроблено для того, щоби такого, в принципі, не могло бути?

КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.Ф. Ви знаєте, я скажу так, що для того, щоб дати відповідь на це питання, ми повинні зрозуміти, чому це сталося. Я до сих пір собі не можу дати відповідь. Я, ну, от після того, як я узнав цю новину, я неодноразово задавався питанням: які мотиви, які причини, і я не можу дати відповідь по цей час. Чому? Тому, ну, просто для мене це, ну, великий знак питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Юлія.

ЯЦИК Ю.Г. Ви знаєте, як на мене, тут мотиви абсолютно логічні. Про ці мотиви писали вже неодноразово військові. Це захист власних рідних. Але у який спосіб? Тому у мене, я ще не закінчила, щодо питань. Скажіть, будь ласка, а проживав командир у місті, де знаходився штаб командування, чи в якомусь іншому місті?

КЛОЧКО В.В. Ну, в ну, в командуванні проживав.

ЯЦИК Ю.Г. В командуванні. У нього були це заглиблений якийсь командний пункт?

КЛОЧКО В.В. Ну, він кудись виїжджав, ну, я цього не можу вам сказати.

ЯЦИК Ю.Г. А це якийсь заглиблений командний пункт?

КЛОЧКО В.В. Так.

ЯЦИК Ю.Г. скажіть, будь ласка, ви були свідком того, щоб командир там з кимось сварився чи там висловлював якусь, не знаю, якусь там агресію, погрозу комусь, що не стосувалося робочих військових, якихось питань?

КЛОЧКО В.В. Я особисто ні, не був свідком.

ЯЦИК Ю.Г. Не були свідками.

Як з моменту прибуття з відпустки повадився командир? Нервував, можливо, там, хвилювався, там, телефонував, виходив комусь телефонувати зі штабу командування?

КЛОЧКО В.В. Ну, так я з ним так не слідував, ну, так повадився, ну, як за звичай.

ЯЦИК Ю.Г. Ну, він же проживає постійно на пункті розміщення.

КЛОЧКО В.В. Так.

ЯЦИК Ю.Г. Так що так?

КЛОЧКО В.В. Ні, ну, так він постійно, ну, він виходить там, я ж не буду за командиром іти і дивитися, що він там робить.

ЯЦИК Ю.Г. Ніяких особливих змін ви не відчули, не побачили?

КЛОЧКО В.В. Я не побачив.

ЯЦИК Ю.Г. Оцей полігон, на якому все це відбулося? Це бригада власноруч розробила і створила цей полігон?

КЛОЧКО В.В. Так.

ЯЦИК Ю.Г. Власними силами, власними зусиллями?

КЛОЧКО В.В. Так.

ЯЦИК Ю.Г. Хто був відповідальний за те, що відбувається там на полігоні, за облік людей, яка людина була відповідальною?

КЛОЧКО В.В. Там же командир підрозділу єсть.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Долголенко.

КЛОЧКО В.В. Ну, так.

ЯЦИК Ю.Г. Так. Скажіть, будь ласка, цей Долголенко, він виходив на ВКЗ що там щовечора, щоранку, да?

КЛОЧКО В.В. Так, ну, він виходить там заступник, якщо є.

ЯЦИК Ю.Г. Доповідав про те, що відбувається?

КЛОЧКО В.В. Так.

ЯЦИК Ю.Г. Чи доповідав він вам або на ВКЗ про те, що відбуваються певні ось такі події?

КЛОЧКО В.В. Ні, такого не доповідав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А про те, що взагалі... А ви особисто коли були останній раз на цьому полігоні?

КЛОЧКО В.В. Вчора.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А перед цими подіями?

КЛОЧКО В.В. Не можу відповісти.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, от просто на полігоні знаходилися двоє цивільних осіб певний час. Три дні, ми сьогодні знаємо про це. Ну, це комусь було стало відомо, хтось про це повідомляв? Вам нічого...

КЛОЧКО В.В. Ніхто це не повідомляв.

ЯЦИК Ю.Г. Скільки ще особового складу, окрім відповідального за полігон перебуває на території полігону? Скільки людей? Особового складу?

КЛОЧКО В.В. На даний час, да?

ЯЦИК Ю.Г. Ну, зазвичай, скажімо так.

КЛОЧКО В.В. Ну, зараз теж я не можу відповісти.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, приблизно. Ну, ви ж знаєте.

КЛОЧКО В.В. Ну, десь 200 чоловік знаходиться, так.

ЯЦИК Ю.Г. 200 людей. Скажіть, будь ласка, чи періодично ВСП виїздить на полігон для перевірки там, дотримання прав людини, за викликами на гарячу лінію, ще щось, за вашими зверненнями там? Я маю на увазі бригаду.

КЛОЧКО В.В. Бригадна ВСП?

ЯЦИК Ю.Г. Ну, звісно.

КЛОЧКО В.В. Та по виклику може ВСП тільки приїхати.

ЯЦИК Ю.Г. За цей час от з моменту з 25-го, да, здається, червня по 4 липня, чи виїжджала ВСП на полігон?

КЛОЧКО В.В. Виїжджала, да, два рази по припису. Були ВСП у нас.

ЯЦИК Ю.Г. По яким саме приписам?

КЛОЧКО В.В. Ну, йдуть слідчі дії.

ЯЦИК Ю.Г. Ага, вже постфактум після всього цього, да?

КЛОЧКО В.В. Так.

ЯЦИК Ю.Г. Зрозуміло. Скажіть, будь ласка, чи був командир Лучанов тим командиром, які неухильно виконують бойові розпорядження, накази вищого командування у будь-який спосіб, у будь-яку ціну, не зважаючи на те, що, можливо, наказ є недоцільним, немає об'єктивних можливостей виконати наказ? Чи був він здатний відстоювати власну командирську позицію, чи він був хорошим виконавцем?

КЛОЧКО В.В. Та не можу вам так відповісти. Ну, був виконавець – це згідно Статуту.

ЯЦИК Ю.Г. Виконував все неухильно. Зрозуміло. Чи був він амбітною людиною? Військовослужбовцем? З певним власним я? Вимагав, щоб до нього там з повагою ставилися?

КЛОЧКО В.В. Ні, ну, так в Статуті говориться про повагу. Так, ну, такого я не помічав.

ЯЦИК Ю.Г. Чи був він людиною, яка легко ображається на якісь там речі? Як він реагував на якісь невиконання наказів, неслухняність особового складу? Як він на це реагував?

КЛОЧКО В.В. Так можна ж притягнути до дисциплінарної відповідальності і все.

ЯЦИК Ю.Г. Ну, можна, ну, от я так розумію, що юрист не пам'ятає, скільки випадків у вас там було притягнення, службових і притягнення. Як він реагував особисто? Я маю на увазі не службові розслідування і притягнення, а от як от в моменті він реагував? Він був емоційною особою?

КЛОЧКО В.В. Та не сказав би, що він емоційний був.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я думаю, що ми можемо поки що зупинитися з вами. Ви можете зайняти свої місця, і ми переходимо до спілкування з нашим колегою запрошеним Юрієм Володимировичем Бабічем – начальником штабу, заступником начальника головного управління ВСП Збройних Сил України. Пане генерале, будь ласка, займіть місце в першому ряду. Ви підписали розписку?

БАБІЧ Ю.В. Так, пане Голово, підписав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Якщо можна, передайте працівникам секретаріату. Пане Юрію, що ви можете сказати про колишнього командира бригади Лучанова. Чи ви були з ним знайомі, можливо, особисто?

БАБІЧ Ю.В. Шановний пане голово, шановні панове члени слідчої комісії, доброго дня. Особисто не був знайомий ніколи.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи перебував підполковник Лучанов в полі зору Військової служби правопорядку до цих подій?

БАБІЧ Ю.В. З тією інформацією, яка на сьогоднішній день є в розпорядженні Військової служби правопорядку, звернень щодо порушень командиром 155-ї бригади до Військової служби правопорядку безпосередньо щодо нього не надходило.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А щодо інших військовослужбовців, які сьогодні підозрюють: старшого лейтенанта Долголенка, сержанта Шурко і так далі?

БАБІЧ Ю.В. В мене такої інформації на даний час конкретно немає по прізвищах. Можу сказати, що є всього лиш за певний період звернення по тематиці, такі, як там, стосуються обліку щодо самовільного залишення частини, зникнення безвісти. От це тематичні, а конкретно щодо порушень по прізвищах, я думаю, що ми цю інформацію за необхідності можемо зібрати, деталізовано відповісти.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Будь ласка, підготуйте.

ЯЦИК Ю.Г. А скільки справ по СЗЧ взагалі по бригаді?

БАБІЧ Ю.В. Враховуючи, що в нас сьогодні ведеться пряма трансляція, я б відійшов від цифрових показників. Скажу так, що...

ЯЦИК Ю.Г. Орієнтовно?

БАБІЧ Ю.В. Якщо порівнювати 25-й і 26-й рік, то відбулося зменшення кількості самовільних залишень військової частини на 2/3.

ЯЦИК Ю.Г. А якщо порівнювати 24-й рік?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пане Юрію, саме по цій частині?

БАБІЧ Ю.В. Саме по цій частині.

ЯЦИК Ю.Г. А якщо порівнювати 24-й рік, там де 1700 людей пішло в СЗЧ?

БАБІЧ Ю.В. В мене нема інформації з приводу 24-го року.

ЯЦИК Ю.Г. Кримінальна справа цього Рюмшина.

БАБІЧ Ю.В. Кримінальна справа була не за кількість військовослужбовців, які пішли в СЗЧ, а по недбалому виконанню службових обов'язків щодо неінформування і непроведення відповідних службових розслідувань.

ЯЦИК Ю.Г. Я а я вас про кількість запитую. То скажіть, більше 1000, більше 2000, більше 3000?

БАБІЧ Ю.В. І детальну інформацію ми надамо в числових показниках в інформаційному, в зв'язку з тим, що вона містить обмеження доступу. Але я вам кажу, що якщо порівнювати 25-й і 26-й роки, то на сьогоднішній день кількість — 2/3 зменшення.

ЯЦИК Ю.Г. Ну, ми почули від юриста про те, що 150 людей на місяць – СЗЧ. Це можна поррахувати нескладно.

_____. Він такого не говорив.

ЯЦИК Ю.Г. Ну, за минулий місяць 150 сезечешників.

_____. А вже й повернення ще. Багато повернень.

_____. Ні, я такого точно не говорив.

БАБІЧ Ю.В. 80 відсотків особового складу, який пішов в СЗЧ, розшукується і повертається.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А в цілому просто, щоб зрозуміти без цифр. Ця бригада серед інших...

БАБІЧ Ю.В. Не в топі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Не в топі.

ЯЦИК Ю.Г. А, розшукуються і повертаються силами бригади, отак, як про те говорили, що там якісь у них групи по розшуку? Чи правоохоронними органами в рамках кримінальних справ?

БАБІЧ Ю.В. Правоохоронними органами в рамках наданих повноважень.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як ВСП оцінювала стан військової дисципліни в 155 окремих механізованих?

БАБІЧ Ю.В. Вона не розглядалася як бригадою з проблемами у зв'язку з тим, що, знову ж таки, якщо порівнювати, то кількість кримінальних проваджень і подій, які впливають на стан військової дисципліни, зменшилася на 30 відсотків порівняно з 2025 роком.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, тобто, фактично виходить, що чисто по кількісних таких показниках кількість СЗЧ, правопорушень, проблем, то з приходом Лучанова ситуація покращилась? Ну, він прийшов в лютому 26-го.

БАБІЧ Ю.В. Я не скажу в результаті чого/

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, в цьому році, в цьому році ситуація покращилась?

БАБІЧ Ю.В. Так, я надаю більше імовірності тому, що це цілий комплекс заходів, які були вжиті по відношенню до 155 бригади, в тому числі і з початку 2025 року по проблемним питанням СЗЧ. Тому що кримінальне провадження, яке було порушене за недбале виконання службових обов'язків, йшло за результатами інформування військової служби правопорядку.

З 155 бригадою ми знайомі з моменту, коли вона перебувала у Франції. У нас була відповідна інформація, і ми забезпечили її переміщення з Франції в район виконання завдань без жодного сезечешника.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Чи проводилися планові або позапланові перевірки у цій бригаді?

БАБІЧ Ю.В. Так, проводилися в межах тих планів, які є, або у випадку, якщо йшли звернення громадян щодо певних проблемних питань у цій військовій частині.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І, які порушення були виявлені під час таких перевірок?

БАБІЧ Ю.В. Я не готовий сказати з приводу конкретних порушень, тому що це дуже велика деталізація і дуже великий масив інформації. Якщо необхідно, всі всю детальну інформацію ми можемо надати тимчасовій слідчій комісії на відповідне, ну, навіть без звернення, на, за результатами ...

ЯЦИК Ю.Г. А яка кількість службових перевірок?

БАБІЧ Ю.В. Я не готовий зараз сказати, скільки. У нас 26 звернень було взагалі по цій військовій частині за 2026 рік.

ЯЦИК Ю.Г. З боку особового складу?

БАБІЧ Ю.В. Ні, з боку, не з боку особового складу, з боку родичів або адвокатів, які надавали допомогу.

ЯЦИК Ю.Г. А за фактами перебування у стані алкогольного сп'яніння були розслідування?

БАБІЧ Ю.В. За фактами перебування у стані алкогольного сп'яніння розслідування проводяться, складаються протоколи про адмінправопорушення щодо статті 178 або 172.20, в залежності від місця вживання алкогольних напоїв.

ЯЦИК Ю.Г. І щодо військовослужбовців 155, скільки таких протоколів складено?

БАБІЧ Ю.В. Ну, я не готовий сказати. Якщо зараз подивитися в статистику. Хвилинку часу. Значить, за 6 місяців 2025 року було 294 таких протоколи. За аналогічний період 2026 року всього лише 71.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, будь ласка, по попередньому комбригу і по останньому чи проводились службові перевірки у зв'язку з тим, що його особовий склад перебуває, в великій достатньо частині, перебуває у стані алкогольного сп'яніння? Як контролює особовий склад командир бригади та його заступники з морально-психологічної роботи? Притягнення може до дисциплінарної відповідальності.

БАБІЧ Ю.В. Вживання алкогольних напоїв в місцях громадських – це особиста відповідальність кожного військовослужбовця, на якого Статут покладає обов'язки бути взірцем. Тим паче, коли він у військовій формі.

ЯЦИК Ю.Г. Я розумію, але дуже часто командування, оперативні командування проводять саме по командирам службові розслідування, як він допустив таке.

БАБІЧ Ю.В. Військовою службою правопорядку службові розслідування не проводилися у зв'язку з тим, що це не компетенція наша.

ЯЦИК Ю.Г. А ви інформували вище військове командування про те, що от така кількість військовослужбовців в цій частині перебувала у стані алкогольного сп'яніння?

БАБІЧ Ю.В. 71?

ЯЦИК Ю.Г. Ну, а перед цим 226?

ГОНЧАРЕНКО О.О. 294 – це минулий рік.

БАБІЧ Ю.В. Це минулий рік, за весь рік.

ЯЦИК Ю.Г. Минулого 294 – це за шість місяців минулого року.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Минулого року.

БАБІЧ Ю.В. А тепер шість місяців цього року 71.

Про кожен випадок вчинення такого правопорушення військова частина дізнається у зв'язку з тим, що приходить протокол про адміністративне правопорушення, який розглянутий судом. І за результатом цього протоколу в місяць, коли військова частина дізналася про це адміністративне правопорушення, військова частина не виплачує відповідні види грошового забезпечення.

ЯЦИК Ю.Г. Це зрозуміло, але ж хтось повинен це контролювати. Чи просто чекати поки там цей військовослужбовець попадеться, да? Яюсь контролюється, яюсь проводиться перевірка, їх задувають, можливо, як яюсь перевіряють для того, щоб, я розумію, що не притягнути там, але хоча б позбавити премії?

БАБІЧ Ю.В. Так, я тільки що сказав, що це складання адміністративного протоколу.

ЯЦИК Ю.Г. Я розумію.

БАБІЧ Ю.В. Вони притягуються до відповідальності.

ЯЦИК Ю.Г. Я розумію, але є особа відповідальна в бригаді, яка займається питаннями особового складу. Ми не раз, я не раз зустрічала в тимчасовій слідчій комісії, як комбригів притягували до дисциплінарної відповідальності від нагадування про обов'язки служби до суворої догани через те, що його особовий склад перебуває в алкогольному або наркотичному сп'янінні. І в тому числі командир відповідає за стан свого особового складу, за організацію контролю належного за тим, в якому стані перебуває особовий склад. Якимось чином ви

інформували вищестояще керівництво? Ну, 296 протоколів за пів року минулого року, ну, це немало.

БАБІЧ Ю.В. Всі вони притягнуті до адміністративної відповідальності.

Питання дисциплінарної відповідальності відноситься до сфери відповідальності командира, начальника, який має право притягувати, а не обов'язок, до дисциплінарної відповідальності, так само і призначати службове розслідування. ВСП в повноваження по дисциплінарній відповідальності в дискреції командира не втручається.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пані Юлія, можемо йти далі?

ЯЦИК Ю.Г. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Повертаючись до бригади, чи зафіксовані були в бригаді випадки з побиттям?

БАБІЧ Ю.В. В бригаді – ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ні.

Оце, я вже питав ваших колег-офіцерів про оце відео в соцмережах. І ВСП повідомляло, що до побиття причетний солдат- оператор БПЛА одного з підрозділів. Чи знаєте ви про цей кейс побиття військовослужбовця, як кажуть?

БАБІЧ Ю.В. Побиття військовослужбовця 155-ї на локаціях...

ГОНЧАРЕНКО О.О. «Скелі».

БАБІЧ Ю.В. 425-го полку, так, військовослужбовцем 210-го підрозділу безпілотних систем. Було направлено повідомлення про вчинення кримінального правопорушення.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Хто розслідує це кримінальне правопорушення?

БАБІЧ Ю.В. ДБР.

ГОНЧАРЕНКО О.О. ДБР. Зараз йде розслідування?

БАБІЧ Ю.В. Мабуть, не готовий сказати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. ВСП якось долучено до цього?

БАБІЧ Ю.В. ВСП в межах повноважень по закону про ВСП (Військову службу правопорядку) в межах взаємодії надає необхідну допомогу Державному бюро розслідувань.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли саме ВСП отримало інформацію про це, про цей випадок?

БАБІЧ Ю.В. З мережі. Я не готовий сказати дату конкретно. З мережі соціальних мереж ми отримали це відео.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи була службова перевірка саме ВСП?

БАБІЧ Ю.В. Перевірка проводилася, тому що матеріали направлялися повідомлення про вчинення кримінального правопорушення.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І тоді ви далі відправили матеріали?

БАБІЧ Ю.В. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи були встановлені всі особи? Чи це все вже в рамках кримінального провадження зараз?

БАБІЧ Ю.В. В рамках кримінального провадження.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Після цього чи ви перевіряла ВСП командування 155-ї бригади чи 210-го полку чи 425-го, вірніше 225-го.

БАБІЧ Ю.В. 155-ї – ні, у зв'язку з тим, що там порушень немає. Це був військовослужбовець цієї військової частини, військовослужбовець, який вчиняв неправомірні дії, він ніяким чином не був пов'язаний з командуванням бригади. Це були його особисті дії, особиста ініціатива. Ми не вбачали порушень, він був відряджений в 425.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Чи виявила ВСП ознаки системних проблем з військовою дисципліною після цього випадку?

БАБІЧ Ю.В. В 155 – ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

Про власне ту резонансну справу, яку ми сьогодні розглядаємо. Ці 10 підозрюваних перебували колись в полі зору ВСП до відкриття цього кримінального провадження?

БАБІЧ Ю.В. Ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи надходили до ВСП будь-які звернення або повідомлення щодо командира одного з батальйонів Олексія Долголенка до цих до цих подій?

БАБІЧ Ю.В. Не було.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну і відповідно, він не притягувався до дисциплінарної відповідальності?

БАБІЧ Ю.В. Про це не можу відповісти, у зв'язку з тим, що це прерогатива командира бригади.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи перебував головний сержант Богдан Шурко в полі зору – теж ні, да, я так розумію, всі вони не перебували?

БАБІЧ Ю.В. Ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи була ВСП обізнана, що окремі військовослужбовці 155-ї бригади, а саме В'ячеслав Артамонов та Руслан Дмитрук, які нині мають статус підозрюваних, раніше були засуджені за кримінальні правопорушення?

БАБІЧ Ю.В. Ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви перевіряєте, чи могли окремі військовослужбовці виконувати незаконні або не пов'язані зі службою накази командування?

БАБІЧ Ю.В. При надходженні так такої інформації, так, обов'язково. Це повноваження.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну вам не надходила така інформація щодо Лучанова та Долголенка?

БАБІЧ Ю.В. До подій, які мали місце – ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ні.

Чи перевіряє ВСП версію про те, що окремі військовослужбовці могли виконувати накази під психологічним тиском через службову залежність або інші форми примусу?

БАБІЧ Ю.В. В даному конкретному розрізі це здійснюється в межах досудового розслідування, яке здійснює Національна поліція. І до цього процесу також долучена Військова служба правопорядку в межах повноважень.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли ВСП дізналися про викрадення братів Мосейчуків?

БАБІЧ Ю.В. 6-го числа від Національної поліції за зверненням у зв'язку з тим, що в них була інформація, що до цього причетний командир бригади. Враховуючи те, що виконуються завдання 155-ю в районі ведення на лінії бойового зіткнення, вони звернулися до Військової служби правопорядку в порядку взаємодії. От, тому що в нас є відповідні спецпідрозділи, які ми можемо використовувати. От, з метою надання їм допомоги.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В затриманні Лучанова?

БАБІЧ Ю.В. 6-го числа. Ну, і при необхідності так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І що відбулося далі?

БАБІЧ Ю.В. Отримавши інформацію 6 числа, ми ввійшли в комунікацію з командуванням 155 бригади, провели бесіду.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З командуванням – це з заступником Лучанова?

БАБІЧ Ю.В. З командиром.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З самим Лучановим?

БАБІЧ Ю.В. Так. Ну, він заперечив будь-яку причетність до цього, але під час перевірки в 155 бригаді ми отримали інформацію про причетність до цієї події старшого лейтенанта Долголенка. От, і потім вже в спілкуванні з старшим лейтенантом Долголенком, командиром батальйону, він зізнався про те, що він вчинив цей злочин, зізнався, де були поховані тіла цих громадян, і...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це все якого числа? Це теж шосте все?

БАБІЧ Ю.В. Це було в період з 6 по 9.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З 6 по 9?

БАБІЧ Ю.В. 9 числа ми виїхали в місце дислокації батальйону, де ну, де знаходилось місце поховання, де було викликано представників Національної поліції, далі з дотриманням процесуального законодавства всі дії вчинялися ними. Ми Долголенка передали Національній поліції, представникам, та всю інформацію, яка стосувалася обставин цієї події, також надали і причетних до цієї події також дали Національній поліції. Далі в співпраці з Національною поліцією в зв'язку з тим, що процесуальне законодавство передбачає повноваження їхнє, ми рухаємося в цій справі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тільки що офіцери 155 повідомили, що Лучанов знаходився на лікарняному з 5 числа. А ви його 6 де знайшли?

БАБІЧ Ю.В. Не готовий зараз відповісти, де ми. Ми спілкувалися там, де знаходилася бригада. 11 числа він вчинив СЗЧ.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто він вчинив СЗЧ 11, але ж що з 5 він був на лікарняному. Тобто ці декілька днів він перебував...

БАБІЧ Ю.В. Спілкувалися з ним в місці, де він знаходився.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А це спілкувався представник ВСП при цій бригаді?

БАБІЧ Ю.В. Ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це було телефонне спілкування?

БАБІЧ Ю.В. Особисте спілкування.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Особисте, тобто ви, ваш військовослужбовець виїхав безпосередньо туди?

БАБІЧ Ю.В. Наші військовослужбовці працювали там.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Виїхали до нього і провели з ним цю розмову?

БАБІЧ Ю.В. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Він заперечив свою причетність до цього і...

БАБІЧ Ю.В. А далше працювали з військовослужбовцями бригади і в тому числі з старшим лейтенантом Долголенком.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Серед інших військовослужбовців є ще інші, які зізналися в скоєнні цього злочину, чи тільки Долголенко?

БАБІЧ Ю.В. Нам ні, нам зізнався Долголенко і після чого він... і обставини, в тому числі з приводу учасників цієї події, інформацію дав. Ми всю

інформацію передали Національній поліції разом з Долголенком. Дальше це все вже встановлюється в межах досудового розслідування.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Які були обставини вчинення СЗЧ підполковником Лучановим 11 липня?

БАБІЧ Ю.В. Він залишив місце свого лікування.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто він все таки був на якомусь лікуванні, да?

БАБІЧ Ю.В. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозумів.

Чи ВСП знає про ці обставини, що ці військовослужбовці були відряджені на розшук СЗЧ в місто Костопіль Рівненської області?

БАБІЧ Ю.В. Ні, не знали. Ну, до моменту самої події, ні, а коли почали з'ясовувати, відповідно...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, зрозуміло, да. До цього, до цього ви не знали. А взагалі, оце, ця практика, тобто бригади формують свої такі групи, які виїжджають і шукають сезечешників з їхньої бригади. Я так розумію? А бо це є практика постійна і в інших частинах теж.

БАБІЧ Ю.В. Або таким військовослужбовцям від бригади ми передаємо тих військовослужбовців, яких ми розшукуємо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А у вас якось от під час цього відрядження ці військовослужбовці, ця група якось звертались до ВСП, долучала вас?

БАБІЧ Ю.В. Ну, я наскільки зрозумів з того, що пояснювали представники 155 бригади, вони були відряджені...

ГОНЧАРЕНКО О.О. В місто Костопіль. Ну, в ППД.

БАБІЧ Ю.В. В ППД, да. Ну, це не для виконання якихось завдань з розшуку. Можливо, для інших.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, вони тільки що свідчили про те, що саме для виконання завдання по розшуку СЗЧ.

БАБІЧ Ю.В. Ну, я сумніваюся, що в пункті постійної дислокації...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я теж сумніваюся, але це те, що ми почули, що ця група розшукувала СЗЧ. Зрозуміло. Скажіть, будь ласка, як могло бути можливим, що от викрадених братів привезли на територію військової частини конкретно на цей полігон? Тобто це стало можливим, тому що цим займався і, це, як би, керував, власне, командир, який відповідальний за цей полігон, Долголенко?

БАБІЧ Ю.В. Я не готовий сказати про обставини події у зв'язку з тим, що вони собою, що, ну, згідно законодавства представляють таємницю досудового розслідування. От, і я не дотичний в таких дрібницях до цього. Але з урахуванням того, що пояснювали і сам Долголенко, він відповідав за цю локацію як командир батальйону. І це був пункт розміщення батальйону, яким керував.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи використовувались службові автомобілі для вивезення братів з Київщини?

БАБІЧ Ю.В. З того, що мені відомо, автомобілі ті, які використовувалися, були на цивільних номерах або на номерах з іноземною реєстрацією. Чи мали вони реєстрацію встановленим порядком в підрозділах безпеки дорожнього руху військової служби правопорядку – такої інформації немає у зв'язку з відсутністю VIN-коду, але ми над цим працюємо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Які саме заходи здійснювалися для розшуку Лучанова? Чи ВСП приймала в цьому участь?

БАБІЧ Ю.В. Так.

З моменту отримання інформації про його неповернення з лікувального закладу 11-го числа відповідне орієнтування було надано і представникам Національної поліції, повідомлення розіслані до Державної прикордонної служби для того, щоби запобігти залишенню території України. Були зорієнтовані патрулі на залізничних вокзалах, автостанціях, а також надана інформація блокпостам по території України. І почали перевірятися відповідні місця його проживання і близьких його родичів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. ВСП приймала участь в його затриманні, коли він був знайдений?

БАБІЧ Ю.В. Шляхом обміну інформації затримання проводилося представниками Національної поліції.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Але за вашою допомогою, так розумію.

БАБІЧ Ю.В. У співпраці.

Ну, ми вони ми з моменту, коли до нас 6-го числа звернулися з приводу цієї події, у нас дальше йде з ними комунікація, постійна і взаємодія.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, будь ласка, як часто ВСП виїжджало на полігон, на якому відбулись ці події, за заявами чи зверненнями військовослужбовців, які проходили там навчання, чи може по іншим якимось заявам чи зверненням?

БАБІЧ Ю.В. На цей період я в мене такої інформації немає з приводу виїзду конкретно на цю локацію. У нас в бригаді на лінії бойового зіткнення є представники Військової служби правопорядку, як і в кожній бригаді, яка виконує завдання. В місцях постійної дислокації представники в бригадах від Військової служби правопорядку відсутні.

ЯЦИК Ю.Г. Тобто я правильно розумію, наявність сторонніх осіб на полігоні не перевіряє ніхто, окрім самих відповідальних військовослужбовців бригади?

БАБІЧ Ю.В. Відповідає за це командир військової частини.

ЯЦИК Ю.Г. Я зрозуміла.

ГОНЧАРЕНКО О.О. «Скеля». Лучанов до призначення командиром 155-ї бригади був начальником штабу 425-го полку «Скеля». Ну, теж відомий теж резонансний дуже скандал навколо цього полку. Там є звинувачення у випадках жорстокого поводження з військовими та небойових смертях новобранців. Все це відбувається після публікації резонансного розслідування Бабеля, журналісти якого зібрали відповідні свідчення. І журналісти видання поспілкувались з родичами, чинними та колишніми військовими, та встановили щонайменше 26 небойових смертей новобранців за кілька місяців. Деякі свідки, з якими говорили журналісти, кажуть, що в полку катують і забивають людей на смерть. Також журналісти «Слідство.Інфо» оприлюднили розслідування про 425-й штурмовий полк «Скеля». Згідно зі свідченнями військових та їхніх родин, у підрозділі регулярно практикують фізичне насильство, знущання і вбивства. Олександр Завалов, мобілізований до «Скелі» загинув від чотирьох пострілів співслужбовця

Максима Череваня, коли намагався втекти під час оформлення документів у ЦНАПі. Мати загиблого стверджує, що замість законного розслідування, його просто розстріляли.

Чи ВСП зараз здійснює перевірку події в 425 окремому штурмовому полку «Скеля»?

БАБІЧ Ю.В. На цей час головнокомандувачем призначене розслідування службове. Там працює комісія в складі якої є представники Військової служби правопорядку.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Які терміни проведення цього розслідування?

БАБІЧ Ю.В. Місяць.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли цей місяць спливає?

БАБІЧ Ю.В. Розслідування призначене 24 червня.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто десь через тиждень спливає приблизно термін цього розслідування. Чекаємо на результати цього розслідування.

Чи ви отримували повідомлення про проблеми в 425 окремому штурмовому полку «Скеля» до появи журналістських розслідувань?

БАБІЧ Ю.В. Ми проводили один раз службову перевірку по випадку, який там був, за результатами якої були прийняті і кадрові рішення, і рішення дисциплінарного характеру.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли, розкажіть трішки більше, коли це було, які рішення були прийняті, що за випадок?

БАБІЧ Ю.В. У 2025 році був випадок, коли там група інструкторів використовувала під час підготовки як так можна сказати жорсткі методи. Так, підготовки особового складу. За результатами цього вони переміщені в різні місця, тому що вони мали ознаки не кожен конкретно там особисто, а іменно груповий характер. Вони були переведені в різні місця і були прийняті кадрові рішення по відповідним посадовим особам, які до цього були дотичні. Ми, якщо потрібно, інформацію можемо, ну, надати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Надайте, будь ласка, інформацію. А чи відкривались там кримінальні справи?

БАБІЧ Ю.В. Не готовий сказати зараз.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Надайте, будь ласка, нам більш детальну інформацію про цей випадок.

Скільки небойових смертей військовослужбовців в 425 полку офіційно перебувають в полі зору ВСП?

БАБІЧ Ю.В. По статистиці цифра є. Якщо дозволите, ми поінформуємо письмово.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Проінформуйте, будь ласка, нас письмово.

Щодо проваджень, чи є відкриті провадження по цьому... там, де йде службове розслідування, ми це зрозуміли, за наказом головнокомандувача. Термін спливає через тиждень. А кримінальні справи там зараз розслідуються?

БАБІЧ Ю.В. Не готовий сказати. Тобто в нас нема реєстру.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви не ви не знаєте на цю хвилину, чи відкриті кримінальні провадження по цих випадках, які були предметом журналістських розслідувань? Скажіть, будь ласка, взагалі поясніть нам який є формат перевірок

бойових бригад з боку ВСП? Тобто я розумію за зверненнями, чи є якісь є планові перевірки.

БАБІЧ Ю.В. Є планові перевірки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як часто вони відбуваються? Розкажіть, будь ласка, про ці механізми контролю і перевірки, які ВСП здійснює щодо бойових бригад.

БАБІЧ Ю.В. Є планові перевірки в бригадах, ті, які відбуваються за планами, затвердженими відповідними керівниками. Є перевірки раптові, які відбуваються у зв'язку з виникненням певних обставин, за рішенням там керівників при надходженні інформації. Є перевірки, які здійснюються на підставі інформації, яка черпається зі звернень громадян. В тому числі і з анонімних, особливо, якщо це має корупційну складову, це підлягає також обов'язковій перевірці ці обставини. І за результатами проведеної аналітики відповідними підрозділами Військової служби правопорядку, якщо ми бачимо, що військова частина по певним показникам починає підніматися, то відповідно туди заходять відповідні підрозділи профілактичних службових розслідувань. Або якщо це стосується порушень в сфері безпеки дорожнього руху, то інспекція безпеки дорожнього руху для проведення профілактичних заходів і зниження відповідних показників. Ну, зокрема, я вже наводив приклад по 155-й бригаді, що коли ми побачили, що там є дуже велика проблематика з самовільним залишенням військової частини, от, ми провели певний комплекс заходів, і я вважаю, що в результаті цього комплексу і відбулося зменшення на 2/3 цього явища. Зокрема, так само як і в 2025 році, тому що рішення було прийнято комплексно, не тільки по самовільному залишенню військової частини, а взагалі по правопорядку в цій бригаді, що ми спостерігаємо зменшення правопорушень, кримінальних правопорушень і подій на 30 відсотків.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ваш висновок, вот, після всієї цієї, ну, дуже резонансної ситуації, яку ви бачите необхідність системних змін в законодавстві,

відповідному контролю для того, щоб не допустити, ну, наскільки це можливо, такого в майбутньому.

БАБІЧ Ю.В. Висловлюсь можливо, воно буде трохи суб'єктивно, але...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я вашу суб'єктивну точку зору і питаю.

БАБІЧ Ю.В. Військовій службі правопорядку не вистачає, як на мене, повноважень на здійснення оперативно-розшукових заходів і розслідування кримінальних правопорушень в сфері ухилення від військової служби. Для того, щоб ефективніше впливати на певні процеси, які йдуть. Можливо, якщо були певні повноваження на оперативно-розшукову діяльність, то інформація про відповідні події, які мали місце, надійшла б до нас набагато швидше. У зв'язку з тим, що ми діємо виключно в межах тих повноважень, які нам надані, то ми про цю подію і даліше відповідні заходи, коли дізналися, почали ефективно співпрацювати з Національною поліцією працювати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви бачите, це ваше, ну, суб'єктивне, але як давно ви служите в ВСП?

БАБІЧ Ю.В. З 2006 року.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто 20 років. З вашої точки зору є потреба законодавчих змін, які додали би можливість ВСП здійснювати оперативно-розшукові дії?

БАБІЧ Ю.В. Є з чим порівнювати. До 2012 року Військова служба правопорядку була наділена повноваженнями на здійснення розслідування кримінальних правопорушень у формі дізнання. Розслідувала і передавала в прокуратуру кримінальні правопорушення, всі військові злочини, які були до моменту встановлення особи, якщо це був злочин не тяжкий, а 10 днів на

відповідну фіксацію процесуально всіх обставин кримінального правопорушення, якщо злочин тяжкий. І передавалася в подальшому правоохоронним органам, зокрема прокуратурі військовій.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дивіться, ми зараз я просто хочу сказати, що ми готові, наша комісія, якщо ви надасте нам бачення законодавчих змін, ініціювати відповідні законодавчі зміни, ну, вивчити їх, звичайно, за необхідності ініціювати відповідні законодавчі зміни для того, щоби все зробити, щоби унеможливити, наскільки це в силах наших, подібні випадки на майбутнє. Тому ми тут відкриті до співпраці, будь ласка.

БАБІЧ Ю.В. Дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пані Юлія.

ЯЦИК Ю.Г. Так, на сьогодні... Річ у тім, що на сьогодні я якраз є головою підкомітету з КПК і ОРД правоохоронного комітету, то ви ж знаєте, що з моменту запровадження негласних слідчих розшукових дій фактично матеріали, які отримані під час проведення оперативних дій, судами не використовуються як докази, і тому вже прокуратура і слідчі органи, ну, умовно відмовляються від таких оперативних дій. Проте, наскільки я знаю, зараз в Верховній Раді створюється тимчасова спеціальна комісія з питання створення військової юстиції. Ось такі пропозиції про створення ОРД, системи ОРД в органах військової поліції, військової прокуратури і в подальшому їх використання цих матеріалів військовими судами – трибуналами може бути передано, як ваша ініціатива, з боку, ну, я так думаю, вашого вищого керівництва.

БАБІЧ Ю.В. Дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пані Юлія, у вас є ще питання до генерала Бабича? Ми дякуємо вам, Юрію Володимировичу.

БАБІЧ Ю.В. Дякую вам, пане Голово.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ми закриваємо цей кейс і зараз всі ті, хто був запрошений по ньому, будуть вільні. Я звертаюсь до вас, давайте ми всі разом, ми готові тут співпрацювати, зробимо все можливе і неможливе для того, щоб унеможливити на майбутнє, в принципі, такі події, бо, ну, це абсолютно жахливі події, які мають величезний резонанс і які ну, кидають тінь, ви всі це розумієте, і нам треба все зробити, щоб не допустити такого більше ніколи на майбутнє. Дякую вам. Всі ви вільні.

І ми переходимо до Якуніна Андрія Олексійовича – начальника Сумського ТЦК та СП. Андрій Олексійович, прошу зайняти ваше місце в першому ряду.

ЯКУНІН А.О. Так, доброго дня, шановний пане голово, шановні члени тимчасової слідчої комісії, шановні присутні. Полковник Якунін – начальник Сумського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки. Відповідно, розписку підписав, готовий відповідати на наявні питання.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Коли ви почали служити в Сумському обласному ТЦК та СП?

ЯКУНІН А.О. В Сумському обласному територіальному центрі розпочав свою службу з початку в якості тимчасового виконуючого обов'язки наприкінці 25-го року, в 11-му місяці. Призначений був у квітні 26-го і фактично прийняв посаду вже в травні цього року.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А де ви служили до того?

ЯКУНІН А.О. В Запорізькому обласному територіальному центрі на посаді заступника.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи ви маєте статус учасника бойових дій?

ЯКУНІН А.О. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Де ви його отримали?

ЯКУНІН А.О. Отримав статус учасника бойових дій ще у 2015-му році за виконання завдань у 2014-му році.

ГОНЧАРЕНКО О.О. У 2014-му?

ЯКУНІН А.О. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Яких?

ЯКУНІН А.О. Був залучений до складу відповідного сектору, там виконував бойові завдання на протязі півтора місяця.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Півтора місяця?

ЯКУНІН А.О. Так. Під час повномасштабного вторгнення з 24 лютого 22-го року, чи залучались ви до бойових дій?

ЯКУНІН А.О. Так залучався.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли і де?

ЯКУНІН А.О. Залучався в..., приймав участь на протязі близько місяця у складі 65-ї бригади, це влітку 22-го року.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так. 65-та бригада, літо 22-го року.

ЯКУНІН А.О. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Що конкретно, які були ваші обов'язки?

ЯКУНІН А.О. Ну, залучався в складі, у нас було залучено декілька підрозділів територіального центру у складі зведених підрозділів, я також перебував в складі цих підрозділів. І в принципі, на початку повномасштабного вторгнення, коли формувались відповідні підрозділи ще по захисту і Запорізької області, і міста Запоріжжя, також приймав участь у формуванні цих підрозділів. Ну, скажемо так, в цей час не до оформлення відповідних документів було.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. І так кейс номер один. Журналіст В'ячеслав Павленко на своїй сторінці в фейсбуці написав подробиці ДТП за участі начальника Шосткинського РТЦК Руслана Рикова. В ніч з 20 на 21 жовтня 2020 24-го року сталось ДТП за участі Руслана Рикова, внаслідок чого було завдано механічних ушкоджень автомобілю патрульної поліції. На вимогу поліцейських про зупинку, оскільки Руслан Риков керував автомобілем під час дії комендантської години, останній не зупинився і продовжив рух. Поліцейські почали його переслідувати, в результаті чого Руслан Риков спричинив механічні ушкодження поліцейському автомобілю. Відомо, що на Руслана Рикова поліція складала протокол за статтею 130 КУпАП (Відмова від проходження огляду на стан сп'яніння). Чи ви володієте цією інформацією?

ЯКУНІН А.О. Так, володію. З наявної в мене інформації, через місяць після зазначених подій відповідний начальник був переведений до іншої військової частини. На даний час він військову службу у Шосткинському РТЦК не проходить.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А де він проходить, вам відомо?

ЯКУНІН А.О. Ну, відомо, що 27.11.2024 року він убув до військової частини А4784.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. І так, я так розумію, що факти ДТП за участі Руслана Рикова, на той момент начальника Шосткинського РТЦК...

ЯКУНІН А.О. Ну, то, що викладено наявна інформація, яка в обласному територіальному центрі, яку я підіймав, то він відмовився від проходження медичного огляду на той час і в подальшому в той же день було складено адміністративний протокол. Далі щодо результатів розгляду судом мені невідомі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, і ДТП таке було?

ЯКУНІН А.О. Так, так, це підтверджується, так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Підводимо ризику. Значить, було ДТП за участі начальника Шосткинського РТЦК СП Руслана Рикова, внаслідок якого був пошкоджений автомобіль патрульної поліції. Далі він відмовився від огляду на стан сп'яніння. Був оформлений адміністративний протокол. Внаслідок цих дій і цих подій він був переведений з Шосткинського РТЦК та СП в частину А4784.

ЯКУНІН А.О. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Наступний кейс. Грудень 25-го року патрульні поліцейські затримали начальника Сумського ТЦК та СП підполковника Андрія Сезька за керування авто в нетверезому стані. Автівку Сезька зупинили за порушення правил дорожнього руху. Під час перевірки документів у нього виявили ознаки сп'яніння. Результат огляду на місці зупинки та в медзакладі

також виявився позитивним. Сам чоловік заперечує, що перебував у стані сп'яніння. Що ви знаєте по цій ситуації?

ЯКУНІН А.О. Також такі події мали місце і 19.12 дійсно він був зупинений. Під час проходження тесту в нього виявилися ознаки алкогольного сп'яніння, але протокол був складений 24.12. В подальшому відбувалися засідання щодо розгляду цієї справи. Також 27.01.2026 підполковник Сезько був виключений зі списків Сумського обласного територіального центру та...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Якого числа?

ЯКУНІН А.О. 27.01. Ну, майже через місяць.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Яку посаду займав підполковник Сезько?

ЯКУНІН А.О. Начальника Сумського міського територіального центру.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ага, тобто це начальник міського...

ЯКУНІН А.О. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І чим завершилася його ця адміністративна справа?

ЯКУНІН А.О. Адміністративна справа. 18.03 було позбавлення права керування та штраф 17 000. Ну, в подальшому, мабуть, він оскаржував. Не володію інформацією по результатам оскарження.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А де він служить зараз, підполковник Сезько?

ЯКУНІН А.О. Ну, на той час убув до військової частини А4001.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Таким чином підводимо ризику. Грудень 25-го року патрульні поліцейські затримали начальника Сумського ТЦК та СП підполковника Сезька за керування авто в нетверезому стані. Потім це все підтвердилося. Суд виніс рішення про позбавлення права володіння транспортним засобом та штраф. В результаті цих подій в січні 26-го року він був переведений з Сумського міського ТЦК та СП в військову частину 4401.

ЯКУНІН А.О. 4001.

ГОНЧАРЕНКО О.О. 4001. Правильно я записав?

Щось є якась проблема з зловживанням алкоголем в керівництва.

ЯКУНІН А.О. Я вважаю, що 24-й, 26-й рік трохи...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це вже другий у нас?

Кейс номер три. До ТСК надійшло звернення стосовно Дмитра Ілліча Гриценка. Його 24 червня 26-го року силоміць забрали невідомі особи біля будинку за місцем його проживання в місті Суми. Дмитро має підтверджений психіатричний діагноз гострий поліморфний психотичний розлад із симптомами шизофренії. З 2018 року він проходив психіатричне лікування та приймав прописані лікарські препарати. На момент, коли його забрали, Дмитро не мав при собі паспорта, військово-облікового документа, мобільного телефону, медичних документів і ліків, які підтверджували його захворювання та були необхідні для підтримання стабільного стану. 25 червня 26-го року Дмитро зателефонував родині з чужого номера та повідомив, що перебуває у військовій частині в Чернігівській області. За його словами, дорогою до військової частини його доставляли до ТЦК та СП у селищі міського типу Липова Долина, де він пройшов ВЛК. Жодної довідки ВЛК, постанови ВЛК або іншого документа з висновком про придатність Дмитру та членам його родини не надали. Що по цьому кейсу?

ЯКУНІН А.О. Дійсно, 24.06 Гриценко Дмитро Ілліч доставлявся до першого відділу Роменського РТЦК як особа, яка без прив'язки, тобто він взагалі не перебував на жодному обліку. Після цього він був направлений на військово-лікарську комісію. По проходженню... Військово-лікарська комісія – це не є підрозділ територіального центру.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А вони визнали його придатним?

ЯКУНІН А.О. Визнали придатним. Та, дійсно, була довідка ВЛК з придатністю. Жодної інформації про його хвороби в e-health були відсутні, зазначені дані. Тому, ну, якщо він хворів, я думаю, що там якісь би були відповідні відмітки, якщо це системно. Також він був ознайомлений з відповідною довідкою і з відповідними документами був направлений до проходження військової служби до військової частини А3321.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Тобто у вас, ну, ВЛК зрозуміло...

ЯКУНІН А.О. Підтверджуючі документи є, за необхідністю можемо надати всі наявні документи.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Добре, дякую. До ТСК звернулась дружина Співака Олега Олександровича. Вона стверджує, що його викрали ТЦК в Сумах. За її словами, чоловік був обмежено придатний, має хвороби. При цьому ВЛК визнала його придатним. Що по цьому кейсу?

ЯКУНІН А.О. По цьому кейсу Співак Олег Олександрович 08.06.2026 був добровільно супроводжений до Сумського міського територіального центру. Дійсно, він проходив військово-лікарську комісію повторно. Ну, як повторно? До цього він проходив її у 25-му році. Під час дії воєнного стану військово-лікарська комісія, ну, її висновки беруться до уваги на протязі року, тобто вона дійсна. В зв'язку з тим він повторно пройшов і також був визнаний придатним.

Так, там зазначена відповідна хвороба, ну, остеохондроз. Тобто він був придатний, але з поміткою, що є в нього остеохондроз, що не заважає щодо проходження служби. Також всі наявні документи є, готовий надати до тимчасової слідчої комісії.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Передайте, будь ласка. Але дружина заявляє про викрадення.

ЯКУНІН А.О. Ну, жодних питань щодо викрадення. Він добровільно був супроводжений відповідною групою оповіщення в складі поліцейських та представників територіального центру комплектування.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скарг на ТЦК від нього, від дружини не надходило.

ЯКУНІН А.О. Тим більше, що він член добровольчого формування, який також постійно, скажемо...

ГОНЧАРЕНКО О.О. ДФТГ?

ЯКУНІН А.О. Так, ДФТГ номер вісім.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Номер вісім.

Наступний кейс. Мобілізація з серйозними проблемами зі здоров'ям. Сумчанка Каміла Романенко розшукує свого брата Ілкіна Тагієва, який зник безвісти під час першого ж бойового виходу. Жінка розповідає, що брата мобілізували попри серйозні проблеми зі здоров'ям. Через грижі хребта він не міг носити навантаження. За словами жінки, при навантаженні у її брата віднімаються ноги, і він не може рухатись. Про те, за словами Каміли Романенко, в ТЦК він пройшов всю комісію за півтори години, його призначили кулеметником. Що по цьому кейсу? Ілкін Тагієв.

ЯКУНІН А.О. Також він 30.11.2025 року був доставлений також до Сумського міського територіального центру, проходив військово-лікарську комісію на відповідному центрі мобілізації. Хочу зазначити, що він за рішенням військово-лікарської комісії також був визнаний придатним та потрапив до військової частини А2020. І відбирали представники військової частини. Тобто, якщо, ну, скажемо так представники військової частини бачать, що людина не в змозі, вони таких до себе, до військової частини не відбирають. Тобто...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто зараз він вже знаходиться в військовій частині?

ЯКУНІН А.О. Щодо його зникнення. Дійсно 22.02.26 року до Сумського міського територіального центру комплектування та соціальної підтримки було надіслано повідомлення від військової частини А2120 про те, що 24.02 зник безвісти. І тому в подальшому...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви сказали 22.02?

ЯКУНІН А.О. О, я вибачаюсь, 22.02 було, надійшло повідомлення, а 24.02 була сповіщена сестра, тому що на підставі сповіщення, яке надходить від військової частини представниками територіальних центрів сповіщається вже близькі або рідні з військовослужбовця, який зник або загинув.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто він дійсно...

ЯКУНІН А.О. Ну, на даний час...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зник безвісти під час першого ж бойового виходу?

ЯКУНІН А.О. Ну, обставини невідомі. Ми маємо інформацію тільки про його зникнення безвісти у відповідній військовій частині під час виконання зазначених завдань.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А скільки зазвичай займає проходження ВЛК?

ЯКУНІН А.О. Ну згідно керівних документів – до чотирьох діб. І якщо потрібно проходити відповідне до обстеження – до двох тижнів. Але, ну скажемо так якихось зволікань і перегибів на території Сумської області зазвичай немає, тому що якщо я вам за необхідністю надам цифри, то ви, я думаю, що побачите, що доволі високий відсоток тих осіб, які направляються на дообстеження. Тобто береться до уваги наявність відповідних хвороб, відповідних записів в електронних системах. Намагаємося, скажемо так, не зволікати, тому що самі розумієте, Сумська область така зона доволі підвищеної небезпеки. Тому зволікати із цим також, скажемо так, не є здорово.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи є практика проходження військово-лікарської комісії за годину?

ЯКУНІН А.О. Ні, немає.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто такого, в принципі, нема?

ЯКУНІН А.О. Немає.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Підводимо підсумок. Чоловік був мобілізований, військово-лікарська комісія визнала його придатним, хоча його родина стверджує, що він мав відповідні хвороби. Під час першого бойового виходу або майже одразу після вже прибуття в військову частину він зник безвісти.

ЯКУНІН А.О. Ну, обставини там можуть бути різноманітні. Нам невідомі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. До нас звернувся адвокат Олександр Анатолійович Осьмаков. Він заявив, що 14 листопада 2025 року його не допустили до

приміщення Шосткинського РТЦК та СП, де мав відбутися розгляд справи щодо клієнта про адміністративне правопорушення. Таким чином людина була позбавлена правничої допомоги. Що по цьому кейсу?

ЯКУНІН А.О. По цьому кейсу на той період була оголошена повітряна тривога і всіх, хто прийшов до відповідного територіального центру, запросили, ну, покинути відповідну територію, тому що оголошена повітряна тривога. Після її закінчення, відповідно, адвокат не повернувся. Ну, на жаль, знову ж таки, на території Сумської області дійсно доволі часто відбуваються відповідні повітряні тривоги, майже постійно, але поряд з тим в приміщеннях територіальних центрів облаштовані приміщення для спілкування адвокатів з...

ГОНЧАРЕНКО О.О. В кожному РТЦК?

ЯКУНІН А.О. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто, звертався Олександр Осьмаков до поліції чи оскаржував ваші дії, до вас з скаргою на дії ваших підлеглих?

ЯКУНІН А.О. Такої інформації не маю. Щодо його звернень.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто в кожному РТЦК є кімната, в якій адвокат може надавати правничу допомогу?

ЯКУНІН А.О. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І ви за цим слідкуєте?

ЯКУНІН А.О. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи були звернення щодо недопуску адвокатів взагалі от під час вашого керування Сумським обласним ТЦК?

ЯКУНІН А.О. Взагалі дуже-дуже часто під час відповідно, ну, я ж кажу, ну, самі знаєте статистику щодо обстрілів по території Сумської області, допустити адвоката під час якихось обстрілів або під час повітряної тривоги – це також певне порушення з безпековою складовою. Тому треба обирати або безпекова складова, або правнича допомога. І коли це безпечно, в будь-якому випадку така допомога надається. Ну, доступ до такої допомоги.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

Смерть в ТЦК. До журналістів звернулася тітка загиблого чоловіка з проханням про розголос. Жінка розповіла, що її племінник Євген 23 грудня 2024 року зателефонував до рідних і повідомив, що перебуває у військкоматі, після чого зв'язок від'єднався. Коли родичі перетелефонували, їм сказали, що він вже не може підійти до телефону. Наступного дня він знову не вийшов на зв'язок. Коли рідні змогли зателефонувати на той номер, що й минулого дня, їм повідомили, що начебто Євген випив пів літра горілки, йому стало зле, його відвезли до лікарні. Рідні стали шукати його в медичних закладах і знайшли в обласній лікарні. Виявилося, що чоловіка привезли з черепно-мозковою травмою, після операції він перебуває в комі. В лікарні заявили, що 30 грудня о 8 ранку з ТЦК привезли молодого хлопця з черепно-мозковою травмою. Він прооперований, в реанімації, в комі. 31 він помер. Ви знаєте, що з ним відбулося?

ЯКУНІН А.О. Так, 29.12.2024 року в приміщенні на сходинах приміщення Сумського міського територіального центру виник конфлікт між військовозобов'язаним та військовослужбовцем військової частини А0281. Це був не військовослужбовець територіального центру.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А що він робив на сходинах, цей військовослужбовець?

ЯКУНІН А.О. Він приніс особисті речі знайомому, який також призивався до лав Збройних Сил, і між ними виникла словесна перепалка, в результаті чого військовослужбовець наніс удар Криводубу, той впав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А то Євген Криводуб?

ЯКУНІН А.О. Так, так, так. Після того його підняли запитали, чи потрібна якась допомога, той відповів, що ні і зайшов до приміщення територіального центру, після чого вже на ранок йому стало зле, і він доставлений був до медичного закладу і вже 31.12. помер у лікарні.

За даним фактом було відкрите кримінальне провадження та військовослужбовець був позбавлений волі на чотири роки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Який його вдарив?

ЯКУНІН А.О. Який його вдарив, так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І він зараз відбуває покарання?

ЯКУНІН А.О. Не наша військова частина, не можу відповісти на це запитання.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скажіть, будь ласка, а службове розслідування було?

ЯКУНІН А.О. Службове розслідування було по факту допуску на територію військового територіального центру, так, і відповідні дисциплінарні стягнення були накладені на добовий наряд.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чому йому не була вчасно надана медична допомога?

ЯКУНІН А.О. Ну, він, скажемо так, був опитаний. Він відмовився від надання медичної допомоги.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зовнішньо нічого не було з ним?

ЯКУНІН А.О. Ну, не був свідком тих подій, не можу доповісти.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, подія, звичайно, трагічна.

Таким чином, це все відбувалося в де? В місті якому?

ЯКУНІН А.О. В місті Суми.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В самому місті Суми. І це було Сумське міське ТЦК?.

ЯКУНІН А.О. Це Сумський міський територіальний центр.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Таким чином, в місті Сумах в грудні 24-го року військовозобов'язаний, який туди був доставлений для мобілізації?

ЯКУНІН А.О. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Військовозобов'язаний, який був доставлений для мобілізації, з ним вступив в конфлікт військовослужбовець військової частини, не ТЦК, але який знаходився там і внаслідок цього конфлікту він його вдарив, той впав. В результаті на наступний день йому стало погано, його відвезли в лікарню, де він і помер.

ЯКУНІН А.О. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Якого року народження був Криводуб Євген?

ЯКУНІН А.О. Зараз одна хвилинка. Ні, в мене цієї інформації немає.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

Було відкрите кримінальне провадження, військовослужбовець, який йому завдав, який його вдарив, був засуджений до чотирьох років позбавлення волі?

ЯКУНІН А.О. Так, 29.12.25 року Зарічним судом міста Суми обвинувачений Гаврилець засуджений на чотири роки позбавлення волі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пані Юлія, чотири роки, людина померла, це як?

ЯЦИК Ю.Г. *(Не чути)*

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ідемо далі кейс номер вісім. Мобілізація людини, яка доглядала за хворою пенсіонеркою. В ЗМІ з'явилася інформація, що 79 річна жителька села Зазірки на Сумщині Віра Пархоменко залишилася без постійного догляду після мобілізації племінника Володимира Пархоменка, який допомагав їй у побуті. Жінка каже, що він мав довідку про здійснення догляду за нею. За словами родичів, чоловік оформив документи про те, що він доглядає тітку. Довідку про це надала Кролевецька міська рада. Чи відомо вам це цей випадок?

ЯКУНІН А.О. Дійсно, в період з 11.04 по 10.05 Пархоменко Володимир Анатолійович мав право на відстрочку у зв'язку з доглядом.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З якого по яке, ще раз?

ЯКУНІН А.О. З 11.04 по 10.05.25 року. Тобто менше місяця без одного дня.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так.

ЯКУНІН А.О. В подальшому у зв'язку з тим, що... Вірніше, десь із 10.05 вона була продовжена, мабуть, на той час був перехід – продовжено дію воєнного стану. Але 01.07.25 року відстрочка була автоматично анульована єдиною системою у зв'язку з тим, що в нього також є брат, який на час отримання відстрочки мав інвалідність і не міг доглядати за тіткою. Після цього автоматична система його анулює цю відстрочку і жодних звернень потім не було. Тобто фактично є два брати. Жоден з яких з того часу по 23.02 нікуди не зверталися, не оформлювали ніяких доглядів, відстрочок, тому жодних підстав неприємного зазначеного військовозобов'язаного не було.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зараз у вас є якісь звернення, скарги. По цій ситуації.

ЯКУНІН А.О. По цій ситуації. Немає жодних звернень або скарг.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Наступний кейс. Червень 25 року. На Сумщині люди відмовляються евакуююватись з прикордонної зони. У 10 кілометровій зоні прикордонної Юнаківської громади залишилось п'ять осіб. Ви щось знаєте про це?

ЯКУНІН А.О. Що стосується дійсно на території Сумської області на певних територіях відбуваються в тому числі і заходи евакуації, але в заходах евакуації представники територіальних центрів участі не приймають. Поряд з тим, у кожного військовозобов'язаного є обов'язок на протязі семи днів ставати на військовий облік, тому в подальшому вони зобов'язані за місцем, якщо вони в тому числі оформлюють ВПО як тимчасово переміщені особи повинні прибувати до відповідних територіальних центрів та ставати на облік. Якщо вони оформлюють ВПО, але не стають на відповідний військовий облік, то вони відповідно попадають у розшук. Ну, скажемо так, для доставки для територіальних центрів. Тому, ну, скажемо так, евакуація і територіальні центри напряду не пов'язані, але якщо людина після того, як вона здійснила, ну, стає внутрішньо переміщеною особою і жодним чином не декларує своє місце

перебування для територіального центру, то це буде підставою для подання її у розшук.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скажіть, будь ласка, а що от по кейсу з фармацевтами жінками? Чи ви стикаєтесь з проблематикою цією?

ЯКУНІН А.О. У нас такої проблематики немає.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, ви знаєте, про що я говорю?

ЯКУНІН А.О. Всі жінки, дійсно, якщо медичні, ну, ті, хто закінчують медичні заклади, фармацевтичні, вони, відповідно, попадають на військовий облік.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи ви оформлюєте штрафи, бо у нас є скарги про те, що на цих жінок оформлюють штрафи за в тому числі на ВПО, які перемістилися і не встали там відповідно на облік і так далі. І це викликає таке, ну, збурення. Ну, і очевидно, що це жінки і чи вас... Яка ваша практика?

ЯКУНІН А.О. Проблематики такої немає, але поряд з тим, ну, дійсно, всі військовозобов'язані, ну, наприклад, якщо жінка не беремо жінку медичного профілю. Якщо жінка проходила військову службу, була звільнена, вона також стає військовозобов'язаним. І після того, як вона змінює місце проживання, ну, немає різниці Суми, Львів, Черкаси, немає значення, вона повинна у тому місці, де вона буде проживати далі, вона повинна стати на військовий облік. Це обов'язок військовозобов'язаного. Тобто це, скажемо так, питання обліку, а не конкретно адресована до жінок.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Наступний кейс. Антон Гайдук направив публічне звернення в ТСК, за його словами ситуація навколо Конотопського РТЦК та СП, а саме щодо начальника Харченка вийшла з-під контролю. Відкриті два

кримінальні провадження за статтею 366 та статтею 146 – службове підроблення та незаконне позбавлення волі або викрадення людини. Одне під процесуальним керівництвом Полтавського ДБР, інше – Конотопської поліції. Слідство систематично надсилає запити на системні логи "Оберіг", проте ТЦК ігнорує ці вимоги. Ви знаєте щось про цей кейс?

ЯКУНІН А.О. Так. Справа полягає в тому, що зазначений громадянин був виключений з військового обліку в попередньому періоді, назвемо це так, у зв'язку з тим, що він був позбавлений засуджений за особливо тяжкі злочини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я вибачаюсь.

ЯКУНІН А.О. Да, він був засуджений в попередній час.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Він хто?

ЯКУНІН А.О. Гайдук, який звертається, він був засуджений за особливо тяжкі злочини і наперед, ну, скажем так, в є, в яких роках точно не готовий доповісти, але був знятий з обліку. Після того, як відбулись зміни до законодавства, такі громадяни підлягають поновленню на військовому обліку, тому що на даний час є певна категорія статей, за якими не перебувають, ну, знімаються з обліку. Ці статті, за якими він був засуджений, так, не підпадають під ці вимоги. Тому, громадянин Гайдук неодноразово звертався до Конотопського РТЦК для отримання довідки, що він знятий з військового обліку. Йому, відповідно, неодноразово відмовлялося. Він звертався до адміністративного суду. Судом і його вимоги були відхилені, також апеляція не підтримала, що йому потрібно видати відповідну довідку. Після цього останній раз 16.04.26 року посадовими особами Конотопського РТЦК, в присутності двох свідків під відеофіксацію відповідному громадянину було доведено до відома про необхідність постановки на військовий облік. Жодних там перешкоджань,

затримань не було. Тому протиправних дій з боку представників Конотопського РТЦК не було.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

Давайте загальні питання. Скільки скарг на дії працівників ТЦК надійшло за минулий рік та з початку цього року?

ЯКУНІН А.О. З початку цього року надійшло 138 скарг, за минулий – 267.

ГОНЧАРЕНКО О.О. За якими категоріями надходить найбільше скарг?

ЯКУНІН А.О. Найбільше скарг про порушення процедури мобілізації.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скільки службових розслідувань проведено за результатами таких скарг?

ЯКУНІН А.О. За результатами таких скарг проводились тільки службові перевірки, в цьому році не встановлено, що є порушення з боку представників територіальних центрів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто жодна перевірка не виявила порушень з боку представників ТЦК та СП. І, відповідно, працівники ТЦК та СП не були притягнуті до відповідальності.

ЯКУНІН А.О. Ну, притягуються більше процедурно, проводяться постійно службові розслідування з питань, це більше, мабуть, виконавчої дисципліни, це не стосується, скажем так, напряду взаємовідносин військовозобов'язаного та працівника територіального центру, військовослужбовця.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи є у вас випадки кримінальних проваджень проти ваших співробітників.

ЯКУНІН А.О. Так, є.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Які?

ЯКУНІН А.О. Є за останній, якщо ми беремо, зараз, щоб я по черзі йшов це 25-й рік – два випадки. Перший – це стаття 354-та, солдат Харченко з підрозділу охорони Сумського районного територіального центру отримав 500 доларів США за бланки повісток. За даним фактом триває досудове розслідування, відповідний військовослужбовець переведений до іншої військової частини А 5147.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А кримінальна справа розслідується?

ЯКУНІН А.О. Кримінальна справа, так, розслідується.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ця військова частина, куди він переведений, це бойова якась частина?

ЯКУНІН А.О. Не готовий сказати, є тільки номер військової частини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, ви сказали два випадки, а другий?

ЯКУНІН А.О. Наступний – це в нас за 25-й також 368-ма стаття «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди» стосовно начальника Конотопського ТЦК. На даний час тривають процесуальні дії, ну, скажемо так фактів саме отримання на даний час немає, відповідних коштів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А цього року не було?

ЯКУНІН А.О. І цього року один випадок 369-та «Зловживання впливом». Це 10.03.2026 було слідчим управлінням Головного управління Національної поліції в Сумській області за фактом одержання неправомірної вигоди та вплив на прийняття рішення особою, уповноваженою на функції держави, поєднане з вимаганням такої вигоди (це назва статті), це старший солдат Філатов. На даний час також кошти отримані не були, там ну, якщо вкратце, то на була надана, ну, скажемо так, конфіденційна інформація. За результатами ще слідчі дії тривають, на даний час цей військовослужбовець переведений, притягнений до дисциплінарної відповідальності та переведений на посаду в підрозділ охорони. По завершенню досудового розслідування вже будемо приймати вже більш, скажемо так, жорсткі рішення.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

Чи є у вас випадки мобілізаційних заходів без участі працівників Нацполіції?

ЯКУНІН А.О. Ні. Незважаючи на те, що 560-ю постановою визначено що можуть проходити заходи оповіщення не тільки за участі Національної поліції, а й особисто у зоні відповідальності, яких знаходиться територіальний центр, але поряд з тим, на виконання ще вимог відповідних розпоряджень 25 року як Командування сухопутних військ, так і Оперативного командування, заходи оповіщення відбуваються виключно у складі спільних груп оповіщення разом з Національною поліцією.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи ведеться облік випадків перебування громадян в приміщеннях ТЦК понад встановлений законом час?

ЯКУНІН А.О. Законом не визначено часу перебування, але поряд з тим, як я вже і зазначав на початку надання відповідних пояснень в зв'язку з безпековою складовою, ми дуже скорочуємо час перебування і щонайменше два рази на добу стараємося відповідні відправки команд робити. Тому що, ну, це безпека.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи існує відеофіксація в приміщеннях ТЦК та який строк зберігання записів?

ЯКУНІН А.О. На даний час так, у всіх приміщеннях територіальних центрів, в тому числі місць перебування військовозобов'язаних є відповідна відеофіксація. Ну, в середньому час від технічних можливостей залежить – до 20 діб – час зберігання відповідних записів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Бодикамери?

ЯКУНІН А.О. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скільки бодикамер на групу оповіщення?

ЯКУНІН А.О. Щонайменше одна бодикамера – у групи оповіщення, щонайменше одна бодикамера – у патруля, у поліцейського.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи були випадки непрацюючих бодикамер, відсутності записів у випадках перевірок?

ЯКУНІН А.О. На даний час таких випадків немає, постійно ці питання перевіряються.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Використання балаклав?

ЯКУНІН А.О. Немає.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви за цим слідкуєте? Я

ЯКУНІН А.О. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я хочу відзначити, що ми теж не маємо даних про використання балаклав в Сумському обласному ТЦК.

ЯКУНІН А.О. На території Сумської області.

ГОНЧАРЕНКО О.О. На території Сумської області.

Скажіть, будь ласка, поділіться з колегами своїми з інших областей, які чомусь не можуть з цим навести лад. Що треба зробити, от чомусь в Сумській області вдалося вам, щоб ваші військовослужбовці не використовували балаклави. Ну, принаймні ми не знаємо про такі випадки. І а в інших областях це одне з найрозповсюдженіших порушень. Чому так? Що, що, що зробили ви, чого не роблять вони?

ЯКУНІН А.О. Контроль за особовим складом.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто треба просто нормально працювати і контролювати те, що відбувається.

ЯКУНІН А.О. Ну, робимо те, що визначено і все.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я зрозумів. Чи є у вас якась ще інформація, яку ви вважаєте необхідним донести до тимчасової слідчої комісії? Зауваження, пропозиції?

ЯКУНІН А.О. Ні, немає.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я дякую вам.

Ми зупиняємось на сьогодні. Про час і місце продовження засідання я повідомлю окремо. Дякую всім присутнім. До зустрічі. Дякую.

